

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

گزارش شفافیت

و

انتشار عمومی اطلاعات

گزارش ۸ منتهی به ۱۳۹۵/۰۳/۳۱

تاریخ انتشار ۱۳۹۵/۰۵/۱۱

فهرست

مدیریت امور مالی

- ۱- خالص تسهیلات اعطایی به تفکیک عقود ۱
- ۲- انواع و مانده سپرده ها به تفکیک ۲
- ۳- انواع و خالص تسهیلات اعطایی به تفکیک دولتی و غیردولتی ۳
- ۴- خالص تسهیلات به تفکیک جاری، سررسید گذشته، معوق، مشکوک الوصول و سوخت شده ۴
- ۵- مانده اقلام زیرخط ترازنامه نظیر بروات قبولی نویسی شده، انواع ضمانتنامه ها، انواع اعتبارات اسنادی، ظهر نویسی ها، وجوه اداره شده، تضمینات و ۵

گزارش مدیریت ریسک:

- ۱- ریسک اعتباری ۶
- ۲- ریسک نقدینگی ۲۳
- ۳- ریسک عملیاتی ۳۰
- ۴- ریسک بازار ۳۹

گزارش مدیریت اعتبارات:

- ۱- جایگاه بانک در بخش تسهیلات به مشتریان ۴۷

گزارش مدیریت بازرسی:

- ۱- نظام کنترل داخلی و وظایف اداره بازرسی ۴۸

گزارش مدیریت حسابرسی:

- ۱- اسامی اعضای هیات مدیره و مدیرعامل ۵۲
- ۲- مستند کنترل های داخلی ۵۳

گزارش مدیریت بین الملل:

- ۱- وضعیت ارزی ۵۹

گزارش مدیریت سازمان و روش ها :

- ۱- ساختار سازمانی ۶۰

- ۶۱- تغییرات در گزارش ها ۶۱

1-5 خالص تسهیلات اعطایی به تفکیک عقود

1394/12/29	1395/03/31	شرح
میلیون ریال	میلیون ریال	
555.730	419.417	فروش اقساطی
664	664	جعاله
11.462	11.381	اجاره به شرط تملیک
6.801.804	6.323.152	مضاربه
64.790.442	64.038.339	مشارکت مدنی
5.234	5.173	قرض الحسنه
898.678	1.913.220	تسهیلات ارزی
1.579.179	1.590.761	تسهیلات کارکنان
1.416.337	2.883.938	تسهیلات سررسید گذشته
2.087.976	2.510.222	تسهیلات معوق
4.822.123	5.113.157	تسهیلات مشکوک الوصول
82.969.629	84.809.424	جمع
(3.685.681)	(4.036.310)	وجوه دریافتی مضاربه و مشترک مشارکت مدنی
(732.654)	(725.321)	سود سالهای آتی
(1.168.879)	(1.197.420)	ذخیره مطالبات مشکوک الوصول عام
(2.148.401)	(2.225.276)	ذخیره مطالبات مشکوک خاص
75.234.015	76.625.096	جمع
10.699	5.112	بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی پرداخت شده
525.762	525.762	مطالبات مشکوک الوصول اعتبارات اسنادی پرداخت شده
6.128	17.572	بدهکاران بابت ضمانتنامه های پرداخت شده
338.277	332.738	مطالبات مشکوک الوصول ضمانتنامه های پرداخت شده
76.114.881	77.506.281	خالص تسهیلات
5.145.062	6.009.068	بدهکاران بابت سود تسهیلات دریافتی (تعهدی)
113	492	بدهکاران بابت سود تعهدی ضمانتنامه های پرداخت شده
86	-	بدهکاران بابت سود تعهدی اعتبارات اسنادی پرداخت شده
81,260,142	83,515,841	جمع کل تسهیلات

5-2- انواع و مانده سپرده ها به تفکیک

سپرده های مشتریان :

سپرده های دیداری و مشابه

1394/12/29	1395/03/31	
میلیون ریال	میلیون ریال	
10,024,177	10,550,341	سپرده های قرض الحسنه جاری - ریالی
101,641	111,553	سپرده های قرض الحسنه جاری - ارزی
<u>10,125,818</u>	<u>10,661,894</u>	

سپرده های پس انداز و مشابه

1394/12/29	1395/03/31	
میلیون ریال	میلیون ریال	
13,278	10,877	سپرده های قرض الحسنه پس انداز - ریالی
335,588	296,990	سپرده های قرض الحسنه پس انداز - ارزی
<u>335,588</u>	<u>296,990</u>	

سایر سپرده ها و پیش دریافت ها

1394/12/29	1395/03/31	
میلیون ریال	میلیون ریال	
1,619,729	1,763,744	سپرده نقدی ضمانتنامه ها - ریال
158,851	191,344	سپرده نقدی ضمانتنامه ها - ارز
23,000	6,890	پیش دریافت اعتبارات اسنادی - ریال
2,229,406	1,458,191	پیش دریافت اعتبارات اسنادی - ارز
14,820	15,313	سایر
<u>4,045,806</u>	<u>3,435,482</u>	

سپرده های سرمایه گذاری مدت دار :

1394/12/29	1395/03/31	
میلیون ریال	میلیون ریال	
62,757,204	64,074,172	سپرده های سرمایه گذاری بلندمدت
14,031,230	16,907,111	سپرده های سرمایه گذاری کوتاه مدت
38,944	33,405	سپرده های سرمایه گذاری کوتاه مدت ویژه
<u>76,827,379</u>	<u>81,014,688</u>	

5-3 - انواع و خالص تسهیلات اعطایی به تفکیک دولتی و غیردولتی

در حال حاضر تسهیلات بانک فقط غیردولتی می باشد .

1394/12/29	1395/03/31	شرح
میلیون ریال	میلیون ریال	
555.730	419.417	فروش اقساطی
664	664	جعاله
11.462	11.381	اجاره به شرط تملیک
6.801.804	6.323.152	مضاربه
64.790.442	64.038.339	مشارکت مدنی
5.234	5.173	قرض الحسنه
898.678	1.913.220	تسهیلات ارزی
1.579.179	1.590.761	تسهیلات کارکنان
1.416.337	2.883.938	تسهیلات سررسید گذشته
2.087.976	2.510.222	تسهیلات معوق
4.822.123	5.113.157	تسهیلات مشکوک الوصول
82.969.629	84.809.424	جمع
(3.685.681)	(4.036.310)	وجوه دریافتی مضاربه و مشترک مشارکت مدنی
(732.654)	(725.321)	سود سالهای آتی
(1.168.879)	(1.197.420)	ذخیره مطالبات مشکوک الوصول عام
(2.148.401)	(2.225.276)	ذخیره مطالبات مشکوک خاص
75.234.015	76.625.096	جمع
10.699	5.112	بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی پرداخت شده
525.762	525.762	مطالبات مشکوک الوصول اعتبارات اسنادی پرداخت شده
6.128	17.572	بدهکاران بابت ضمانتنامه های پرداخت شده
338.277	332.738	مطالبات مشکوک الوصول ضمانتنامه های پرداخت شده
76.114.881	77.506.281	خالص تسهیلات
5.145.062	6.009.068	بدهکاران بابت سود تسهیلات دریافتی (تعهدی)
113	492	بدهکاران بابت سود تعهدی ضمانتنامه های پرداخت شده
86	-	بدهکاران بابت سود تعهدی اعتبارات اسنادی پرداخت شده
81,260,142	83,515,841	جمع کل تسهیلات

5-8- خالص تسهیلات به تفکیک جاری ، سررسید گذشته ، معوق ، مشکوک الوصول و سوخت شده

1394/12/29					1395/03/31					شرح
جمع	مشکوک الوصول	معوق	سررسید گذشته	جاری	جمع	مشکوک الوصول	معوق	سررسید گذشته	جاری	
میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	
641.963	86.158	668	-	555.137	519.070	86.478	635	-	431.957	فروش اقساطی
280.076	153.439	-	-	126.637	279.980	153.439	-	-	126.541	جعاله
26.320	10.767	-	-	15.553	23.705	8.217	-	-	15.488	اجاره به شرط تملیک
46.852	46.852	-	-	-	5.549	5.549	-	-	-	سلف
7.309.631	727.878	140.709	146.548	6.294.495	6.476.843	1.102.092	211.663	99.583	5.063.505	مضاربه
68.172.608	2.204.112	1.366.349	1.220.233	63.381.914	70.008.314	3.490.403	1.957.889	2,171.469	62,388.554	مشارکت مدنی
536.461	525.762	-	-	10.699	530.875	525.762	-	-	5,112	بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی پرداخت شده
344.404	338.276	-	-	6,128	350.311	332.738	-	-	17,572	بدهکاران بابت ضمانت نامه های پرداخت شده
5.205	22	-	-	5,183	5,188	13	-	-	5,175	قرض الحسنه
1.222.114	292.130	-	-	929.985	1.863.703	88.113	-	-	1.775.590	تسهیلات ارزی
1.579.180	-	-	-	1.579.180	1.590.761	-	-	-	1.590.761	سایر تسهیلات
5.145.260	2.286.241	672.871	226.482	1.959.666	6.009.559	2,184.404	808.984	401.743	2,614.427	فرع دریافتنی (تحقق یافته و وصول نشده)
85.310.075	6.671.637	2.180.597	1.593.264	74.864.578	87.663.858	7.977.210	2.979.171	2.672.795	74.034.683	جمع
(732.654)				(732.654)	(725.321)	-	-	-	(725.321)	سود سال های آتی
(1.168.879)	(21.087)	(13.185)	(22.759)	(1.111.848)	(1.197.420)	(38.170)	(20.854)	(38.756)	(1.099.640)	ذخیره عمومی مطالبات مشکوک الوصول
(2.148.401)	(1.841.981)	(210.462)	(95.957)	-	(2.195.276)	(1.870.119)	(223.768)	(101.388)	-	ذخیره اختصاصی مطالبات مشکوک الوصول
81.260.142	4.808.569	1.956.950	1.474.548	73.020.076	83.545.841	6.068.921	2,734.548	2,532.651	72,209,721	جمع کل

5-12. مانده اقلام زیر خط ترازنامه نظیر بروات قبولی نویسی شده ، انواع ضمانت نامه ها ، انواع اعتبارات اسنادی ، ظهر نویسی ها ، وجوه اداره شده ، تضمینات و ...

1394/12/29	1395/03/31	اقلام زیر خط
میلیون ریال	میلیون ریال	
20,069,171	21,284,160	تعهدات مشتریان بابت ضمانتنامه های صادره
4,387,485	5,281,437	تعهدات مشتریان بابت اعتبارات اسنادی
197,394	187,478	وجوه اداره شده
452,079,861	451,523,610	سایر تعهدات مشتریان و حسابهای انتظامی

مدیریت ریسک

ریسک اعتباری

سیاستها و خط مشی های اعتباری:

سیاستها و خط مشی های ریسک اعتباری، توسط واحد ریسک، اعتبارات و بازرسی در بانک اجرا می گردد و به قرار زیر می باشد:

۱. رتبه بندی سالانه مشتریان اعتباری
۲. ارزیابی عملکرد شعب در ثبت اطلاعات سامانه رتبه بندی داخلی
۳. بررسی و به روز بودن اطلاعات در سامانه رتبه بندی داخلی
۴. ارزیابی سامانه رتبه بندی داخلی و ارتقاء آن
۵. بررسی و مقایسه رتبه مشتریان با توجه به عملکرد اعتباری مشتری و وثایق آن
۶. بررسی ثبت اطلاعات اعتباری مشتریان اعتباری در سامانه آفرین از منظر ریسک
۷. بررسی کفایت وثایق ثبت شده برای مشتریان اعتباری
۸. بررسی و بروز رسانی ارزش وثایق ملکی مشتریان اعتباری
۹. پایش و گزارش دهی تسهیلات و تعهدات کلان مشتریان اعتباری
۱۰. پایش و گزارش دهی تسهیلات و تعهدات کلان اشخاص مرتبط با بانک
۱۱. ارزیابی عملکرد اعتباری مراجع مختلف تصمیم گیری اعتباری در بانک
۱۲. کنترل حدود اختیارات شعب و ارکان اعتباری
۱۳. رتبه بندی زیر بخشهای صنعت به تفکیک کدهای ISIC
۱۴. بررسی تمرکز ریسک اعتباری به تفکیک بخشهای مختلف اقتصادی و زیر بخش صنعت
۱۵. بررسی عملکرد بازپرداخت تسهیلات با توجه به کیفیت وثایق
۱۶. محاسبه کفایت سرمایه مورد نیاز ریسک اعتباری بر اساس استاندارد بازل ۲
۱۷. محاسبات مربوط به ذخیره گیری تسهیلات و تعهدات اعتباری

واحدهای اجرایی مدیریت ریسک اعتباری:

حوزه پیاده سازی کل بانک بویژه شعب، مدیریت امور اعتبارات، اداره اطلاعات اعتباری، اداره پیگیری وصول مطالبات معوق، کمیته های اعتباری و سایر ارکان اعتباری بانک می باشد.

حدود اختیارات سطوح مختلف سازمانی برای تصویب تسهیلات و تعهدات:

شعب بانک کارآفرین از لحاظ حدود اختیارات اعتباری متفاوت بوده و به چهار گروه، شعبه مرکزی، شعب گروه یک، شعب گروه دو و شعب گروه سه طبقه بندی می شوند. لیست شعب، وضعیت شعب جدید التاسیس، نحوه ارتقاء و تنزل در گروه بندی شعب، حدود اختیارات اعتباری هر گروه از شعب برای تصویب و قبول نوع، ترکیب و میزان وثایق، تابع شرایط مندرج در بخشنامه "حدود اختیارات اعتباری شعب و مقررات مربوطه" بانک کارآفرین و الحاقیه ها و اصلاحات بعدی است.

کلیه شعب موظف هستند با رعایت مقررات مربوط به حدود اختیارات اعتباری شعب برای تصویب تسهیلات اعتباری و ضمانت نامه، همه درخواست های اعتباری مشتریان را که در حدود اختیارات تفویض شده باشد (با احتساب تعهدات و بدهی های موجود مشتری) در کمیته اعتباری شعبه مطرح و اتخاذ تصمیم نمایند. در مواردی که در خواست مشتری بیش از حد اختیاری شعبه باشد مراتب با اظهار نظر کمیته اعتباری شعبه برای اتخاذ تصمیم نهایی با مستندات لازم به مدیریت امور اعتبارات ارجاع داده خواهد.

پیشنهادات اعتباری که فراتر از حدود اختیارات شعب باشد به مدیریت اعتبارات ارسال و با توجه به میزان اعتبار پیشنهادی به ترتیب در کمیته اعتباری، کمیته عالی اعتباری و یا هیئت مدیره به شرح زیر مطرح و تصمیم گیری خواهد شد.

میلیارد ریال

هیئت مدیره		کمیته عالی اعتباری		کمیته اعتباری		نوع پیشنهاد / مرجع
حداکثر	حداقل	حداکثر	حداقل	حداکثر	حداقل	تصمیم گیری
تا حدود مقرر بانک مرکزی	50	50	20	۲۰	حد مجاز شعب	تسهیلات ریالی
تا حدود مقرر بانک مرکزی	50	50	20	20	....	گشایش اعتبار اسنادی
تا حدود مقرر بانک مرکزی	100	100	40	40	حد مجاز شعب	صدور ضمانت نامه

حدود مقرر بر تسهیلات ارزی همان حدود مقرر بر معادل تسهیلات ریالی آن است. در تبدیل ارز به ریال نرخ مبادله ای بانک مرکزی ملاک تصمیم گیری است.

در مورد مشتریان ارزنده که نوع فعالیت آنها ایجاب می نماید تا به دفعات تقاضاهای متعدد برای دریافت تسهیلات اعتباری داشته باشند (نظیر پیمانکاران برای دریافت ضمانتنامه و یا تولیدکنندگان و بازرگانان برای تامین کسری سرمایه در گردش کوتاه مدت) کمیته اعتباری شعبه می تواند در حدود اختیارات تفویض شده نسبت به تصویب حد اعتباری حداکثر برای مدت یکسال برای عقود مشارکتی با رعایت ضوابط مقرر و برای صدور ضمانتنامه با رعایت مقررات مربوطه اقدام نمایند.

میزان پذیرش ریسک اعتباری

ریسک اعتباری مشتریان بر مبنای بررسی های کارشناسی و اعتبارسنجی مشتری و رتبه اخذ شده از سامانه رتبه بندی داخلی صورت می گردد.

میزان و وضعیت تمرکز تسهیلات و تعهدات به تفکیک گروههای مختلف مشتریان، بخش اقتصادی، مناطق جغرافیایی و نظایر آن

بخش اقتصادی	درصد تمرکز تسهیلات
ساختمان	٪۱۹
بازرگانی	٪۱۲
صنعت و معدن	٪۳۷
کشاورزی	٪۲
مالی	٪۱۲
خدمات	٪۱۲
بدون بخش اقتصادی	٪۶

توزیع تسهیلات غیر جاری بر اساس بخش های اقتصادی

بخش اقتصادی	۱۳۹۴
صنعت و معدن	٪۴۵
ساختمان	٪۲۸
بازرگانی	٪۱۰
خدمات	٪۴
کشاورزی	٪۹
مالی	٪۳
بدون بخش اقتصادی	٪۱

نوع و مبلغ وثایق اخذ شده از مشتریان اعتباری

انواع اصلی وثایق	نسبت به کل وثایق	نسبت به کل تسهیلات و تعهدات
اوراق سهام	9%	22%
اموال غیر منقول در رهن بانک	10%	23%
سفته	14%	33%
قرارداد لازم الاجرا	27%	64%
سپرده ریالی	4%	9%
چک وصولی و چک وثیقه مضاعف	28%	67%
سایر	8%	18%

جدول تحلیل کیفیت اعتباری تسهیلات و تعهدات اعطایی

۱۳۹۴	عملکرد
%۸۹	جاری
%۱	سررسید گذشته
%۳	معوق
%۷	مشکوک الوصول

فرآیند اعتبارسنجی متقاضیان

فرآیند کلی اعتبارسنجی تحت اصول و مبانی زیر اجرا می‌شود :

۱. شعب مسئولیت اولیه برای پذیرش مشتری، ایجاد، تهیه گزارشات اعتباری و رتبه مشتری، استعلام از سامانه های موجود و نگهداری اطلاعات را برعهده دارند.
۲. مدیریت اعتبارات مسئولیت بررسی پیشنهادهای ارائه شده توسط شعب، بررسی رتبه مشتری، مدیریت حدود اعتباری شعبه و اظهارنظر اعتباری را برعهده دارند.
۳. کمیته های اعتباری مسئولیت تصویب اعتبار در نهادهای تصمیم گیری با توجه به مبلغ اعتبار را بر عهده دارند.
۴. واحد مدیریت ریسک مسئولیت اظهار نظر مستقل بر روی اعتبارات اعطائی از طریق طراحی و به روزرسانی سیستم رتبه بندی، کنترل و نظارت ریسک اعتباری را برعهده دارد.
۵. وظایف مدیریت ریسک از وظایف کسب و کار و ارتباط با مشتریان در حوزه اعتبارات مجزا می‌باشد.

۶. اصول تصمیم گیری اعتباری، کنترل و گزارش دهی مستقل ریسک اعتباری تحت هر شرایطی معتبر است.

عنوان وظیفه	ارزیابی، کنترل و نظارت ریسک اعتباری	تصویب تسهیلات	اعتبار سنجی، نظارت بر فرآیند اعطای اعتبار، مدیریت وثایق	پذیرش مشتری و تشکیل پرونده اعتباری
مسئول	مدیریت ریسک	کمیته‌های اعتباری	مدیریت اعتبارات	شعب
شرح وظایف	<ul style="list-style-type: none"> -ارائه مدل رتبه بندی و به روز رسانی آن -بازنگری پرتفوی اعتباری و تحلیل حساسیت -نظارت بر رعایت سیاستها و آیین نامه -بررسی رعایت مقررات و مطابقت با قوانین -نظارت بر حدود 	<ul style="list-style-type: none"> -تصویب از طریق نهادهای تصمیم گیری (کمیته‌های اعتباری و هیئت مدیره) 	<ul style="list-style-type: none"> -اظهار نظر اعتباری -اعلام نظر در مورد رتبه بندی اعتباری -بازنگری مستندات، تسهیلات -مدیریت ساختار حدود -سیستم مدیریت اطلاعات اعتباری 	<ul style="list-style-type: none"> -پذیرش اولیه مشتری -جمع آوری اطلاعات مشتری -ارزیابی اعتباری -مذاکره با مشتری -ارائه پیشنهاد تسهیلات -رتبه بندی مشتری -دریافت استعلام از شرکت مشاوره رتبه بندی ایران -استعلام بانک مرکزی مبنی بر نداشتن تسهیلات غیر جاری و چک برگشتی

روش سنجش ریسک اعتباری

برای سنجش ریسک اعتباری در بانک کارآفرین سیستم رتبه بندی داخلی مشتریان حقیقی و حقوقی طراحی شده است. سیستم رتبه بندی چارچوبی را برای امور ذیل فراهم می‌کند:

✓ ارزیابی وام و بازنگری مداوم

✓ ارزیابی کیفیت اعتباری مشتریان اعتباری یا گروه های وام گیرنده

✓ اعلام هشدار سریع در مورد بد شدن وضعیت اعتباری مشتریان

✓ قیمت گذاری وام ها مبتنی بر ریسک

✓ مدیریت موثر وام های مسأله دار

همچنین، سیستم رتبه بندی ساختاری جهت مدیریت پرتفوی به شرح ذیل ارائه

می‌دهد:

✓ توسعه استراتژی‌های بازاریابی با توجه به شاخصهای ریسکی بخشها

✓ اتخاذ تصمیماتی در جهت توازن ریسکی پرتفوی

✓ اندازه‌گیری عملکرد پرتفوی اعتباری

✓ تعیین زیان انتظاری وام ها

سامانه رتبه بندی داخلی مشتریان با هدف کاهش ریسک اعتباری بانک و همچنین کمک به مسئولین اعتباری در تصمیم گیری های اعتباری از سال ۱۳۹۰ راه اندازی شده است. سامانه با توجه به اطلاعات ورودی و رتبه ای که به مشتری اختصاص می دهد یک دید کلی از مشتری در اختیار مسئولین اعتباری قرار می دهد.

برای استفاده از سامانه رتبه بندی داخلی برای هر شعبه یک کلمه عبور و رمز شخصی اختصاص داده می شود. با توجه به این که هر کاربر با ورود اطلاعات و دریافت رتبه از سیستم امکان تغییر اطلاعات را ندارد کاربر ناظر برای سیستم تعریف شده است که امکان تغییر

اطلاعات ورودی در سیستم فقط توسط او انجام می شود. مدیریت پارامترها و محدوده های تعریف شده برای هر پارامتر و کل سیستم بر عهده کاربر ادمین می باشد.

در سامانه رتبه بندی داخلی اصلی ترین فیلد برای هر مشتری، شماره مشتری می باشد این شماره یکتا است و قابل تغییر نمی باشد. این شماره با شماره مشتری تعریف شده در سیستم آفرین یکی می باشد. موضوعی که در رتبه بندی شرکتهای دارای زیر مجموعه باید رعایت شود این است که اگر در مواردی رتبه شرکتهای زیر مجموعه توسط سامانه محاسبه می شود باید رتبه شرکت مادر را نیز برای بررسی های بهتر از سامانه بگیریم.

در این سامانه، مشتریان حقیقی و حقوقی به تفکیک مورد ارزیابی قرار می گیرند عناصر مدل رتبه بندی شامل گروههایی به صورت کمی یا کیفی می باشد. هر فیلد یک وزنی دارد که به نمرات همتراز تبدیل شده و با استفاده از میانگین گیری وزنی، یک نمره نهایی بین صفر تا ۱۰۰ برای هر مشتری حاصل می شود، در نهایت با استفاده از این نمرات، مشتری رتبه ای بین A تا E دریافت می نماید. در سامانه بخشی هم برای رتبه پیشنهادی شعبه در نظر گرفته شده است که این رتبه بر اساس شناخت مسئولان شعب از مشتری داده می شود.

برای مشتریان حقوقی بخش اقتصادی مشتری عامل مهمی می باشد و با توجه به بخش اقتصادی که انتخاب می شود پارامترهای اطلاعات تغییر می کند. برای مشتریان حقوقی دو سری اطلاعات کمی و کیفی در نظر گرفته شده است. اطلاعات کیفی با توجه به شناختی که مسئولان اعتباری شعب از وام گیرندگان تسهیلات دارند تکمیل می شود. عوامل کیفی که برای مشتریان با زمینه فعالیت تولیدی و بازرگانی در نظر گرفته شده است طبق جدول زیر می باشد:

عوامل کیفی برای مشتریان تولیدی و بازرگانی	
کیفیت صورت مالی	مشتریان محصولات و خدمات

دسترسی به مواد اولیه	سابقه کاری مرتبط مدیرعامل
سهام بازار	سابقه حضور شرکت در بازار مرتبط
کیفیت مدیریت	سابقه باز پرداخت به بانک کارآفرین
چک برگشتی	فیلد سابقه کیفیت با سایر بانکها

در بخش اطلاعات کمی کلیه پارامترهای صورتهای مالی دو سال آخر مشتری وارد می‌شود. ۱۲ نسبت مالی برای تحلیل و بررسی صورتهای مالی در نظر گرفته شده است. هر نسبت به بسیار ضعیف، ضعیف، متوسط، خوب و بسیار خوب تقسیم بندی شده است.

عوامل کمی	
نسبت جاری	نسبت آنی
بازدهی دارایی	بازدهی حقوق صاحبان سهام
پوشش هزینه بهره	اهرم مالی
حاشیه سود خالص	حاشیه سود ناخالص
بازدهی اسناد دریافتنی	بازدهی اسناد پرداختنی
جریان نقد به بدهی جاری	جریان نقد به کل بدهی

از آنجاییکه وضعیت اعتباری ممکن است تغییر نماید، بنابراین هر بار که مشتری تقاضای جدیدی را درخواست می نماید و یا شرایطی از مصوبه اعتباری تغییر می کند این گزارشگیری مجددا باید انجام شود. مگر آنکه از زمان آخرین استعلام کمتر از ۶ ماه گذشته باشد. در سامانه رتبه بندی داخلی برای مشتریان حقیقی اطلاعات شخصی، اطلاعات مالی، اطلاعات وثایق، اطلاعات تسهیلاتی مشتری بخشهایی است که در نظر گرفته شده است.

عوامل شخصی، مالی و تسهیلاتی	
وضعیت تاهل	تعداد افراد تحت تکلف
وضعیت مسکن	سن مشتری

تعداد سالهای اشتغال	وضعیت شغل
شهرت	کل سالهای اشتغال
سابقه کیفیت اعتباری با بانک کارآفرین	کیفیت ضامن
چک برگشتی	سابقه کیفیت اعتباری با سایر بانکها
مبلغ بدهی به سیستم بانکی	درآمد مشتری در دوره وام
داراییهای مشتری	گردش حساب

رتبه مشتریان در زمان تجدید، توسعه یا هر تغییر قابل توجه در تسهیلات اعتباری مشتری می‌بایست بازنگری شود. در شرایط نرمال بازنگری رتبه‌ها حداقل می‌بایست طبق جدول ذیل انجام شود:

رتبه ریسک اعتباری	فواصل نیاز برای بازبینی
A	سالانه
B	سالانه
C	۶ ماه یکبار
D	۶ ماه یکبار
E	۳ ماه یکبار

سیستم رتبه بندی باید دائما وضعیت ریسک اعتباری مشتریان را بصورت دقیق منعکس نماید. هر حادثه تأثیر گذار بر وضعیت ریسکی مشتری می‌بایست مورد بررسی قرار گیرد و در صورت نیاز رتبه مشتری تغییر نماید. در ادامه لیستی از حوادث مؤثر در تغییر رتبه اعتباری مشتری ارائه شده است:

- ✓ تغییر در مالکیت، کنترل و ساختار حقوقی
- ✓ تغییر در مدیریت (بازنشستگی، استعفای پرسنل اصلی)
- ✓ خراب شدن وضعیت مالی و تجاری شرکت شامل شرکتهای زیر مجموعه و شرکت مادر

- ✓ ایجاد تنوع در فعالیتهای
  - ✓ اثرات خارجی بر صنعت (کاهش تعرفه ها، تغییر مقررات و شرایط محیطی)
  - ✓ حوادث طبیعی (سیل، زلزله و ...) که بر فعالیت شرکت تاثیر می گذارند.
  - ✓ تغییر نرخ ارز و نرخ بهره که می تواند استراتژی عملیاتی شرکت را در آینده تحت تاثیر قرار دهد.
  - ✓ خدشه دار شدن شهرت شرکت یا روسای آن
  - ✓ عدم پایبندی به شرایط و مقررات بانک (شامل ذخیره سازی اطلاعات مالی)
  - ✓ قصور در ایفای تعهدات مالی در مقابل بانک و سایر موسسات اعتباری
  - ✓ تغییر در مقر اصلی شرکت (ساختمان شرکت، کارگاهها..)
  - ✓ تغییر پی در پی حسابداران، حسابرسان یا مشاوران حرفه ای کلیدی
  - ✓ دیدگاه منفی نهاد های قانونی و اعتباری (صندوق توسعه اسلامی، بانک جهانی، سایر بانک ها،...)
  - ✓ هر حادثه موثر بر وضعیت مالی شرکت
- روش ارزیابی مدل رتبه بندی بانک می بایست با رهنمودهای بانک مرکزی و نقطه نظرات مدیران ارشد از حیث هزینه و فایده منطبق باشد. بانک می بایست به شیوه ای مناسب مستندات مدل را ذخیره نماید. بانک فقط به صورت دوره ای و پس از بازنگری توسط مدیریت ریسک و تأیید کمیته ریسک می تواند مدل را تغییر دهد.

روش های کاهش ریسک اعتباری

- یکی از راههای کاهش ریسک اعتباری دریافت وثیقه با توجه به درجه ریسک و نقدشوندگی آن می باشد. انواع وثایق با توجه به درجه ریسک به سه گروه تقسیم می شوند:

✓ و شائق درجه ۱: شامل سپرده سرمایه گذاری، و گواهی سپرده صادره توسط بانک کارآفرین، اوراق مشارکت دولتی، گواهی سپرده بی نام صادره توسط سایر بانکها (با

میلیون ریال

ریسک اعتباری	مبلغ تعدیل یافته به وثیقه	ضرایب ریسک	میزان ریسک	سرمایه اختصاص یافته
اوراق مشارکت غیردولتی	47,000	20%	9,400	752
مطالبات از بانک ها و موسسات	233,392	20%	46,678	3,734
ضمانت نامه ها و تعهدات (با ضریب تعدیل ۲۰ و ۵۰ درصد)	4,517,361	100%	4,517,361	361,389
ریسک در صورت قصور حقوقی	37,777,667	100%	37,777,667	3,022,213
ریسک در صورت قصور حقیقی (وام بیش از ۵۰۰ میلیون تومان)	1,338,522	100%	1,338,522	107,082
ریسک در صورت قصور حقیقی (وام کمتر از ۵۰۰ میلیون تومان)	2,221,870	75%	1,666,403	133,312
تسهیلات غیر جاری با کسر وثایق و ذخیره خاص	2,493,912	150%	3,740,868	299,269
	48,629,724		49,096,898	3,927,752

انعکاس مراتب اعطای تسهیلات به بانک های ذیربط)، ضمانت نامه های بانک های داخلی (با تأیید مدیریت اعتبارات) و ضمانتنامه های بانکی خارجی (با تأیید مدیریت امور بین الملل) می باشد.

✓ و شائق درجه ۲: شامل املاک مسکونی شش دانگ و سهل البیع و سهام پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار (قابل معامله در تابلوی اصلی تالار بورس) می باشد.

✓ و شائق درجه ۳: شامل اموال منقول (قبوض انبارهای عمومی و کالای زیر کلید با تأیید مدیریت امور اعتبارات)، و قرارداد های لازم الاجرا، سفته، چکها و اسناد وصولی می باشد

میزان سرمایه لازم برای پوشش ریسک اعتباری بر اساس بازل ۲

معیارهای دریافت وثایق برای اقلام در معرض ریسک اعتباری

معیار دریافت وثایق با توجه به رتبه مشتری و اعتبارسنجی مشتری صورت می گیرد. هر چه قدر مشتری از نظر اعتباری ریسک کمتری داشته باشد وثایق دریافتی مشتری کمتر و هر چه قدر مشتری از نظر اعتباری ریسک بیشتری را برای بانک داشته باشد وثایق دریافتی از مشتری محکم تر با قدرت نقد شوندگی بالاتری خواهد بود.

به منظور اطمینان از کفایت پوشش، همه وثایق در معرض ارزیابی دوره ای خواهند بود. تعداد دفعات تجدید ارزیابی وثایق با پیشنهاد و تأیید کمیته ریسک تعیین خواهد شد. دوره بازنگری ممکن است به دلیل پایین آمدن رتبه اعتباری نیز تغییر نماید.

سازوکارهای کنترل و پایش ریسک اعتباری

در واقع اهداف اصلی کنترل و نظارت بر ریسک اعتباری به شرح ذیل هستند:

- ✓ حصول اطمینان از این امر که تسهیلات اعطایی مطابق با قراردادهای موجود است
- ✓ بازنگری نحوه بکارگیری و کاربرد وجوه
- ✓ حصول اطمینان از بازپرداخت به موقع و واکنش سریع در صورت عدم بازپرداخت
- ✓ حصول اطمینان از پوشش بدهی مشتری توسط جریان نقدی پیش بینی شده در تسهیلات کلان
- ✓ حصول اطمینان از پوشش کافی وثائق در قبال شرایط جاری وام گیرندگان و تسهیلات غیرجاری
- ✓ شناسایی و طبقه بندی مشکلات بالقوه اعتبارات مساله دار در اسرع وقت
- ✓ شناسایی و گزارش دهی کامل موارد خاص در تصویب اعتبارات به کمیته ریسک

نحوه مدیریت تسهیلات غیرجاری و میزان ذخایر مربوط به آن ها

کمیته مطالبات غیرجاری مسئول سیاستگذاری، تحلیل آماری تسهیلات غیر جاری و پیگیریهای موردی پرونده های دارای اهمیت میباشد. این کمیته در بانک کارآفرین متشکل از مدیر عامل، معاون اجرایی، معاون امور بانکی، مدیر اعتبارات، مدیر امور حقوقی، مدیر ریسک، مدیر حسابرسی داخلی، رئیس شعبه مرکزی و رئیس اداره پیگیری و وصول مطالبات معوق می باشد. دبیری جلسات نیز بر عهده رئیس دفتر مشاوران و مطالعات اقتصادی است. جلسات این کمیته هر ماه حداقل یکبار برگزار میگردد.

تبصره ۱: کمیته یاد شده موظف است نتیجه اقدامات انجام شده و روند وصول مطالبات را به صورت ماهانه به بانک مرکزی گزارش نماید.

تبصره ۲: کمیته یاد شده بر فعالیتهای اداره حقوقی (در زمینه وصول مطالبات غیر جاری)، اداره تسهیلات غیر جاری و خدمات موسسات و افراد خارج از موسسه اعتباری نظارت خواهد داشت.

اداره پیگیری و وصول مطالبات غیرجاری باید به محض شناسایی مطالبات غیر جاری، اطلاعات تکمیلی را در مورد مشتری از جمله شناسایی اموال، بررسی وضعیت ضامنین وی، وضعیت مالی و سایر فعالیتهای مشتری را جمع آوری و مراتب را به واحدهای ذیربط در بانک کارآفرین ارسال نماید. همچنین این اداره موظف است این اطلاعات را مطابق با مقررات بانک مرکزی (در فرمت های مشخص و موعده مقرر) در اختیار بانک مرکزی قرار دهد. سیاست های کلی و عمومی بانک در خصوص وصول تسهیلات غیر جاری، مستند سازی اقدامات اجرایی انجام شده برای وصول، جزئیات وظایف و مسئولیتهای شعب و هر یک از واحدهای ستادی بر اساس تقدم زمانی، ساز و کار انتخاب مسئول پیگیری و وصول مطالبات غیرجاری در شعب، فرایند و نمودار جریان کار، شرایط توقف یا تسریع اقدامات قانونی بر علیه مشتری بر حسب پرونده، نحوه تنظیم و ارائه پیشنهاد توسط شعب بمنظور تعیین تکلیف/ارایه راهکار جهت

وصول تسهیلات غیر جاری تابع "دستورالعمل اجرایی وصول تسهیلات غیر جاری" مصوب در بانک کارآفرین و الحاقیه های بعدی می باشد.

اداره پیگیری و وصل مطالبات غیرجاری موظف است فهرست مشتریان اعتباری را که به دلیل عدم ایفای تعهدات دستگاههای اجرایی (کارفرما) تسهیلات و تعهدات آنان به سرفصل تسهیلات غیر جاری انتقال یافته اند به وزارت امور اقتصاد و دارایی، سازمان مدیریت برنامه ریزی و نظارت، بانک مرکزی ج.ا.ا و دستگاههای اجرایی ذیربط منعکس نماید. تسهیلات از محل وجوه اداره شده مشمول "دستورالعمل اجرایی وصول تسهیلات غیر جاری بانک کارآفرین" یا "آئین نامه وصول مطالبات سررسید گذشته، معوق و مشکوک الوصول بانک مرکزی" نمی باشد و تابع شرایط مندرج در قرارداد منعقد فی مابین بانک و واگذارنده وجوه خواهد بود.

مدیریت امور مالی موظف است بمنظور جبران زیان یا خسارت احتمالی ناشی از عدم ایفای تعهدات مشتریان در رابطه با تسهیلات اعطایی آنان نسبت به احتساب ذخیره عمومی و اختصاصی در چارچوب "دستور العمل طبقه بندی دارایی های موسسه اعتباری" اقدام نماید. نحوه و شرایط محاسبه ذخیره عمومی و اختصاصی تابع مقررات بانک مرکزی است.

برای تسهیلات تحت تضمین دولت (طبق تعریف ارائه شده در دستورالعمل طبقه بندی دارایی های موسسات اعتباری مصوب بانک مرکزی) ذخیره اختصاصی در نظر گرفته نمی شود. در راستای محاسبه ذخیره مطالبات غیرجاری مطابق با بخشنامه های بانک کارآفرین هر یکی از مدیریت های ذیربط موظف به انجام وظایف زیر هستند:

الف) مدیریت امور مالی

✓ محاسبه ذخیره عمومی و اختصاصی مطالبات بر اساس دستورالعمل مربوط و ارسال فهرست مشتریان اعتباری دارای تسهیلات غیر جاری ریالی و ارزی به مدیریت های اعتبارات و حقوقی در پایان هر سال مالی و یا در مقاطع تهیه

صورت های مالی

✓ اعمال تعدیلات لازم در محاسبه ذخیره مطالبات اختصاصی (خاص) با رعایت مفاد

دستورالعمل حاضر و همچنین با توجه به مفاد مصوبه کمیته ریسک

(ب) مدیریت اعتبارات

در پایان هر سال مالی و یا در مقاطع تهیه صورت های مالی بمنظور برآورد پوشش هر چه دقیقتر ریسک بانک در خصوص محاسبه ذخیره اختصاصی (خاص) فهرست آن تعداد از مشتریان اعتباری که می بایست علاوه بر رعایت موارد مندرج ملاحظاتی خاص در مورد آنان لحاظ گردد همراه با گزارشات توجیهی را همزمان در دو نسخه تهیه و یک نسخه را به مدیر عامل محترم بانک و نسخه دوم را جهت بررسی به مدیریت ریسک ارائه می نماید تا متعاقبا در کمیته ریسک جهت اتخاذ تصمیم نهایی مطرح گردد،

(ج) مدیریت حقوقی

اظهار نظر در خصوص نتیجه و وضعیت پرونده حقوقی مشتریانی که بر اساس فهرست ارسالی مدیریت امور مالی برای آنها ذخیره اختصاصی (خاص) محاسبه شده است و ارائه آن به مدیریت ریسک،

(د) مدیریت ریسک

با توجه به محدودیت زمانی در مقاطع تهیه صورت های مالی می بایست در اسرع وقت نسبت به بررسی گزارش مدیریت های اعتبارات و حقوقی اقدام نموده و گزارش نهایی را جهت اتخاذ تصمیم به کمیته ریسک ارائه نمایند،

(ه) کمیته ریسک

با دریافت گزارش مدیریت ریسک، موضوع در اولین جلسه کمیته مذکور مطرح و پس از بررسی های لازم و اتخاذ تصمیم نهایی مراتب جهت اعمال محاسبات مورد نظر به مدیریت امور مالی اعلام میگردد.

ریسک نقدینگی

سیاست ها و خط مشی های مدیریت ریسک نقدینگی

آیین نامه ریسک نقدینگی در جهت مدیریت اثربخش استفاده بهینه از منابع بانک و در راستای تأمین سود ذینفعان در چارچوب سیاست های مرتبط با تسهیلات و سرمایه گذاری هم جهت با ضرورت های قانونی و نظارتی تدوین شده است. این آیین نامه در جهت شناسایی، اندازه گیری، نظارت، کنترل و گزارش دهی ریسک نقدینگی و نرخ سود می باشد.

واحدهای اجرایی ریسک نقدینگی

مدیر ریسک علاوه بر اجرای آیین نامه ریسک نقدینگی وظیفه اندازه گیری و نظارت بر وضعیت ریسک نقدینگی را دارد و مسئول ارائه گزارشات ادواری ریسک نقدینگی به مدیریت ارشد بانک می باشد. این کار با همکاری مدیریت مالی و به کمک سیستم های اطلاعاتی بانک انجام می شود.

مدیریت مالی همراه با مدیریت ریسک به طور مشترک مسئول اجرای آیین نامه ریسک نقدینگی و نظارت بر ریسک نقدینگی بوده و موظف به ارائه گزارشات به هنگام به مدیریت ارشد بانک می باشد.

کمیته داری و بدهی (ALCO) مسئول بررسی تجزیه و تحلیل ساختار دارایی ها و بدهی های بانک به منظور افزایش سود آوری همراه با کنترل و مهار ریسک های نقدینگی، بازار و اعتباری بوده و متشکل از مدیر عامل و معاونین و مدیران ارشد بانک می باشد.

کمیته مدیریت ریسک (RMC) متشکل از مدیر عامل، معاونین و مدیران ارشد است که بر فعالیتهای مدیریت ریسک بانک نظارت دارند و مسئولیت مدیریت کلان همه ریسک های بانکی و بررسی و پیشنهاد سیاست های مدیریت ریسک و حدود پذیرش ریسک و حصول اطمینان از در دسترس بودن زیرساختها، منابع و

سیستمهای مورد نیاز مدیریت را به عهده دارد. کمیته ریسک همراه با کمیته دارایی- بدهی به طور مشترک و مکمل مسئولیت نظارت بر اجرای آیین نامه ریسک نقدینگی را به عهده دارند.

هیأت مدیره دارای مسئولیت نظارت، بازبینی و تصویب دوره‌ای آیین نامه نقدینگی است.

ترکیب، میزان و سررسید سپرده ها و نقاط تمرکز آن

میلیارد ریال

1394/12/29	1394/06/31	سپرده‌های سرمایه‌گذاری به تفکیک سررسید
14,847	34,876	کمتر از یک ماه
7,010	7,939	۱ تا ۳ ماه
6,272	15,660	۳ تا ۶ ماه
42,147	19,835	۶ ماه تا ۱ سال
6,549	1,979	بیش از یک سال
76,827	80,290	جمع کل

میلیارد ریال

درصد تغییرات	1394/12/29	1394/06/31	سپرده ها به تفکیک ارزی و ریالی
-۴٪	558	۵۸۲	سپرده های ارزی
۳٪	86,717	۸۴۵۴۳	سپرده های ریالی
۳٪	87,275	85,126	جمع

میلیارد ریال

درصد تغییرات	1394/12/29	1394/06/31	سپرده ها به تفکیک نوع
117%	10475	۴۸۳۵	سپرده قرض الحسنه
-44%	14026	۲۵۱۸۲	سپرده کوتاه مدت
521%	52755	۸۴۹۸	سپرده بلند مدت
-79%	10020	۴۶۶۱۰	گواهی سپرده
2.5%	87275	۸۵۱۲۶	جمع

ترکیب میزان و سررسید تسهیلات و سایر دارایی ها دارایی های با درجه نقدشوندگی بالا

میلیارد ریال

دارایی ها	کمتر از یک ماه	۱ تا ۳ ماه	۳ تا ۶ ماه
موجودی های نقد	961	0	0
مطالبات از بانک مرکزی	4,518	800	716
مطالبات از بانک ها و مؤسسات اعتباری	11,307	0	0
اوراق مشارکت و سایر اوراق مشابه	47	0	0
سرمایه گذاری ها و مشارکت ها	0	2,951	0
تسهیلات اعطایی	28,858	46,760	8,067
بدهی بابت اعتبارات اسنادی و بروات مدت دار ارزی	51	0	0
حساب های دریافتی	1,595	0	0
دارایی های ثابت	0	0	0
سایر دارایی ها	1,104	0	0
جمع دارایی ها	48,441	50,511	8,782

نسبتهای نقدینگی	1394/06/31	1394/12/29
دارایی نقد به کل دارایی ها	۵,۸۸٪	2.6%
دارایی نقد به کل سپرده ها	۵,۹۱٪	2.5%
دارایی نقد به سپرده های دیداری	۱۷,۷۴٪	9.5%
تسهیلات مشتریان به سپرده مشتریان ^۲ (با کسر سپرده قانونی)	۹۵,۵۰٪	104.6%
کل تسهیلات به کل سپرده ها ^۲ (با کسر سپرده قانونی)	۸۳,۵۰٪	89.4%
نسبت تمرکز سپرده (۱۰۰ سپرده گذار عمده)	۲۵٪	22.9%
سپرده دیداری به کل سپرده ها	۲۸,۶۰٪	23.3%
کل تسهیلات به سپرده مدتدار (کوتاه مدت و بلند مدت)	۹۸,۱۰٪	110.8%
دایی های نقد به اعتبارات اسنادی دیداری (زیر خط ترازنامه)	۲۹۴٪	53.4%
دارایی نقد به اقلام زیر خط (اعتبارات اسنادی و ضمانت نامه)	۲۵٪	9.6%
دارایی نقد به هزینه های عملیاتی که تا دو ماه بعد بایستی پرداخت شود	۱۶۴٪	6.4%

میزان ورودی ها و تعهدات ریالی در دوره آتی

میلیارد ریال

بدهی ها	کمتر از یک ماه	۱ تا ۳ ماه	۳ تا ۶ ماه
---------	----------------	------------	------------

0	0	3,448	بدهی به بانک‌ها و موسسات داخلی و خارجی
0	0	10,475	سپرده‌های دیداری
6,272	7,011	14,848	سپرده‌های سرمایه‌گذاری
10,417	0	0	تسهیلات کوتاه‌مدت دریافتی از بانک مرکزی
0	796	796	حساب‌های پرداختی
795	925	926	سایر سپرده‌ها و ذخایر
17,485	8,732	30,492	جمع بدهی‌ها و حقوق صاحبان سهام

میزان ورودی‌ها و تعهدات به ارزشهای عمده در دوره آتی

سه تا شش ماه	یک تا سه ماه	تا یک ماه	تعهدات مشتریان (معادل دلار)
22,572,781	97,567,479	4,900,499	تعهد مشتری بابت اعتبار اسنادی دیداری
3,507,158	6,918,869	-	تعهد مشتری بابت اعتبار اسنادی مدتدار
-	-	-	تعهد مشتری بابت اعتبار اسنادی ریفاپنس
26,079,938.95	104,486,348.17	4,900,498.97	جمع تعهدات ارزی (معادل دلاری)

سه تا شش ماه	یک تا سه ماه	تا یک ماه	تعهدات به ارزشهای مختلف
-	-	-	درهم
288,837.70	44,655,739.90	4,143,611.11	فرانک سوئیس
107,271,595.00	107,682,116.70	141,562.50	یوان چین
2,902,259.27	13,387,701.99	-	یورو
223,085,380.00	266,298,630.00	5,454,900.00	روپیه
158,511,300.00	91,131,020.00	-	ین ژاپن
-	2,061,232,220.00	653,003,000.00	وون کره
-	-	-	یورو مبادله ای
-	7,950,000.00	-	ریال عمان
3,616,525.46	5,146.83	6,133.35	لیبر ترکیه
-	-	-	دلار

برنامه تداوم فعالیت

به منظور ایجاد ثبات بانکی، ارزیابی توانایی بانکها در مقابله با شوکهای حادث شده در بازارهای داخلی و جهانی بسیار مهم است. بدین ترتیب نتایج تغییرات حدی در متغیرهای برونزای ترازنامه‌ای و اقتصاد کلان مورد محاسبه و ارزیابی قرار می‌گیرد.

همچنین تحلیل سناریو از طریق طراحی سناریوهای فرضی مبتنی بر تغییر شرایط اقتصاد کلان و تأثیر آن بر ترازنامه بانک انجام می‌گیرد که شامل ساختن سناریوهایی از تغییرات نرخ سود و سایر متغیرهاست. این تحلیل اثرات این تغییرات بر درآمد بانک و شکاف نقدینگی را نشان می‌دهد. این گزارش به صورت فصلی توسط واحد ریسک تهیه می‌شود.

مقابله با بحران

با توجه به اینکه ریسک نقدینگی به عنوان یک ریسک پیامدی^۱ در بانکها مد نظر است، سعی شده است که مشابه با استفاده از معیار سرمایه پایه که برای سایر ریسکها به عنوان یک ضربه‌گیر برای بانک عمل می‌کند به تعریف بافر نقدینگی (liquidity buffer) برای پوشش این ریسک در بانک کارآفرین پردازیم. در این مورد محاسبه بافر نقدینگی با استفاده از مدل‌های LaR برای میزان نقدینگی مورد نیاز بانک در دو حالت بحران و عادی استخراج شده است.

روش سنجش ریسک نقدینگی

با توجه به گستردگی و کاربرد مدل‌های متفاوتی که به عنوان یک سنجش برای ریسک نقدینگی استفاده می‌شود، در بانک کارآفرین علاوه بر سنجش‌های اندازه‌گیری شکاف نقدینگی، محاسبه دیرش (روش مکوالی^۲ و با در نظر گرفتن خاصیت تحدب^۳) و استخراج اندازه ریسک نقدینگی از برخی از

---

1 Consequential risk

2 Macaulay method

3 convexity

رویکردهای نوین مانند سنجه نقدینگی انتظاری آتی نگر^۱ که به عنوان یک ابزار استاندارد برای اندازه-گیری ریسک نقدینگی است، استفاده می‌شود. در این سنجه جامع علاوه بر در نظر گرفتن برخی از نسبت‌های مالی پیشرفته مانند نسبت‌های بال ۳ در مورد نقدینگی شامل NSFR و LCR بین فرآیندها و مدل‌هایی که برای اندازه‌گیری ریسک نقدینگی در ابتدای روز با مقدار این سنجه در انتهای دوره به دلیل فعالیت‌های بانک تمایز قائل شده‌ایم. در این سنجه همچنین سعی شده است که میزان توانایی بالقوه بانک برای ظرفیت عملیات متوازن سازی تقابلی در ترازنامه بانک^۲ نیز در نظر گرفته شود. استفاده از سنجه LaR (نقدینگی در معرض خطر^۳) نیز به عنوان یک سنجه مکمل برای مقدار جریان‌ها و جوه در بانک محاسبه شده است. در این الگوریتم تمرکز اصلی بر روش‌های شبیه‌سازی برای حالت بحران و نرمال است که ریسک نقدنشوندگی (illiquidity risk) را برای یک نوع دارایی خاص و در نهایت جریان وجوه بانک محاسبه می‌کند. از آنجا که این ریسک هنگامی رخ می‌دهد از آن به عنوان حالت تنش یاد می‌شود بنابراین وضعیت ریسک نقدینگی و شکاف نقدینگی را بدون استفاده از داده‌هایی تاریخی و بر اساس شبیه‌سازی شوک‌های متفاوت در بانک کارآفرین انجام داده‌ایم.

علاوه بر مدل‌های فوق نسبت های نقدینگی ترازنامه به عنوان شاخصی است که برای نشان دادن توانایی بانک در مقابل نیازهای نقدینگی تحت شرایط استرس مورد استفاده قرار می‌گیرد. این نسبت‌ها همچنین به عنوان پایه ای برای سیستم اعمال محدودیت ریسک نقدینگی است.

---

1 Expected Future Liquidity measurement

2 Counterbalancing capacity

3 liquidity-at-risk

سازو کارهای کنترل و پایش ریسک نقدینگی

پس از محاسبه اندازه ریسک نقدینگی در دوره‌های متفاوت مورد نظر (روزانه، هفتگی، ماهانه و سه ماهه) به سایر مدیریت‌های ذیربط مانند مالی و اعتبارات و فناوری اطلاعات به پایش ریسک‌های نقدینگی در دو سطح متفاوت به شکل زیر انجام می‌گیرد.

✓ در سطح خرد: شامل شعب، خزانه، حساب‌های واسط بانک در بانک مرکزی که شامل تمام سیستم-

ها و نظام‌های پرداخت مانند الکترونیکی مانند شتاب، ساتنا، چکاوک و شاپرک می‌شود.

✓ در سطح مدیریت دارایی و بدهی (ALM) که عموماً در گزارشات با دوره‌های میان‌مدت مورد پایش

قرار می‌گیرد وضعیت نقدینگی بانک با استفاده از صورت‌های مالی بر اساس شرکت اصلی و در

صورت نیاز بر صورت‌های مالی تلفیقی خواهیم پرداخت. در این سطح علاوه بر استفاده از نسبت-

های نقدینگی محاسبه شده براساس مدل‌های پیشرفته‌ایی مانند CAMELS روش‌هایی مانند

موسسه مودیز و S&P برای پایش این نسبت‌ها و پویایی و ارتباط آنها با همدیگر مدنظر قرار می-

گیرد.

ریسک عملیاتی

سیاست های کلی

مراحل فرآیند مدیریت ریسک عملیاتی شامل شناسایی، ارزیابی، سنجش، نظارت، کنترل و کاهش ریسک می باشد.

✓ زبان عمومی ریسک می بایست در کلیه مراحل فرآیند مدیریت ریسک عملیاتی و همچنین در کلیه مراحل پیاده سازی ریسک عملیاتی بکار گرفته شود.

✓ فرهنگ مدیریت ریسک می بایست از طریق آگاهی رسانی، آموزش مستمر، نهادینه کردن اهداف مرتبط با ریسک عملیاتی و تصدیق اجرای فرآیندهای مربوطه ارتقاء یابد.

✓ یک مدل و چارچوب از مدیریت ریسک عملیاتی که در تعامل با قوانین بانک مرکزی و همچنین بهترین تجارب موجود در صنعت بانکداری می باشد، می بایست بکار گرفته و پیاده سازی شود.

✓ تمامی محصولات، فرآیندها، فعالیت ها و سیستم های جدید بانک می بایست قبل از پیاده سازی و بکارگیری، از نقطه نظر مدیریت ریسک عملیاتی مورد بررسی قرار گیرند.

✓ گزارش های مربوط به مدیریت ریسک عملیاتی می بایست برای مدیران ارشد تهیه شود. این گزارش ها می بایست شامل رخدادهای منجر شده به زیان، تحلیل شاخص های کلیدی ریسک و نتیجه برگزاری جلسات خود ارزیابی ریسک و کنترل با مدیریت ها و واحدهای ذیربط باشد.

علاوه بر گزارش های معمول، وضعیت ریسک محیطی بایستی بطور مرتب، بخصوص در زمان انجام طرح های جدید، مورد بازنگری و نظارت قرار گیرد.

مدیریت ریسک می‌بایست از ابزارهای زیر به منظور انجام فرآیند مدیریت ریسک عملیاتی استفاده نماید.

ابزارهای شناسایی و ارزیابی

- ✓ به منظور شناسایی و ارزیابی ریسک عملیاتی، بانک می‌بایست فرآیند "خودارزیابی ریسک و کنترل" را به صورت جامع و کامل پیاده سازی نماید.
- ✓ فرآیند خود ارزیابی ریسک و کنترل می‌بایست از نتایج و داده های جمع آوری شده مرتبط با ضرر و زیان اتفاق افتاده در طول فعالیت‌های روزانه و همچنین روند تغییرات شاخص - های کلیدی ریسک استفاده نماید.
- ✓ اطلاعات مرتبط با رخدادهای زیان عملیاتی از واحدها یا مدیریت های مختلف جمع آوری می‌شود تا اشتباهی ریسک و همچنین اثر اتفاقات بر روی محاسبه هزینه ذخیره سرمایه بانک را بهتر مورد بررسی و ارزیابی قرار دهد.

ابزارهای کنترل ریسک

- فرآیند کنترل ریسک، برای هر حیطه از فعالیت‌های بانک، از طریق همکاری با واحد یا مدیریت‌های ذی‌ربط و همچنین همکاران ریسک مورد تقویت و بهبود قرار می‌گیرد. همچنین ابزارهای کنترل و سنجش ریسک به منظور شناسایی هرچه بهتر ریسک‌ها، اصلاح، بازنگری و تقویت می‌شوند. فعالیت‌های مرتبط با کنترل ریسک به منظور رسیدگی به ریسک‌هایی که در طول جلسات خود ارزیابی ریسک و کنترل شناسایی شده اند حیاتی و ضروری می‌باشند.
- برای ریسک‌های شناسایی شده توسط بانک، بانک می‌بایست تصمیم گیرد که ریسک‌های شناسایی شده را قبول و پذیرش نماید و یا توسط ابزارهای کنترلی، آن‌ها را کنترل و کاهش دهد. بانک گزینه‌های مختلفی را به منظور کنترل و یا کاهش انواع ریسک در مقابل دارد:
- ✓ کاهش پذیرش ریسک (از طریق اجتناب از یک استراتژی خاص در بانک یا اجتناب از پذیرش گروه خاصی از مشتریان)

- ✓ پذیرش و حفظ ریسک از طریق معرفی، پایه گذاری و ایجاد ابزارهای کنترل داخلی
- کاهش ریسک ، و تامین مالی ریسک از طریق قیمت گذاری، ذخیره گیری و سرمایه
- ✓ پذیرش ریسک و انتقال تمام یا قسمتی از آن به اشخاص دیگر. برای آن دسته از ریسک ها که قابل کنترل و یا کاهش نمی باشند بانک می بایست از پوشش های بیمه ای به منظور کاهش و انتقال تمام یا قسمتی از ریسک استفاده کند. بدین منظور دستورالعمل واضح و روشنی از شناسایی انواع ریسک و همچنین انتقال آن به شرکت های بیمه می - بایست تهیه شود.

ابزارهای کاهش ریسک

- بانک به منظور کاهش ریسک عملیاتی، از ابزارهای کاهش ریسک به شرح زیر استفاده می کند.
- ✓ به منظور پوشش رخدادهای شدیدی که خارج از کنترل بانک بوده و ممکن است بانک را از نظر سیستمها و تجهیزات ارتباطی در مخاطره قرار دهد و ارتباطات و زیر ساخت های بانک را با وقفه دچار سازد، بانک می بایست برنامه های اقتضایی مرتبط با احیاء دوباره فعالیت ها را طراحی نماید.
- همچنین فعالیت های اصلی و حیاتی کسب و کار خود را مشخص نماید و برای برپاسازی سریع آنها در شرایط سخت برنامه ریزی لازم را به عمل آورد. همچنین بانک می بایست اطمینان حاصل نماید که برنامه های مرتبط با فرآیند احیاء فعالیت ها در شرایط سخت، مورد بازنگری، اصلاح و تکمیل قرار گرفته و برنامه های مذکور تست شده اند.
- ✓ برون سپاری یک فرآیند سازمان یافته برای بهره گیری از فعالیت اشخاص ثالث برای اجرای فعالیت های بانک به صورت مداوم است. برونسپاری فعالیت ها، دیدگاهی است که بر اساس آن بانک می تواند بخشی از فعالیت های خود را به صورت کامل و یا نیمه کامل به شخص یا اشخاص ثالث واگذار کرده و فرآیند مرتبط با کنترل، نظارت و کاهش ریسک های مرتبط با آن را نیز به شخص یا اشخاص مذکور انتقال دهد. بدین ترتیب بانک می - تواند تمرکز خود را بر روی فعالیت های اصلی کسب و کار خود معطوف کند.

✓ آموزش یکی از مهمترین و ضروری ترین ابزارهای ارتقای بهره وری، مهارت ها و بازدهی یک فرد در سازمان بوده و در نهایت به نفع کل سازمان است. بانک می‌بایست بر اساس یک برنامه منسجم نسبت به برگزاری دوره های آموزشی بر اساس نیازسنجی آموزشی صورت گرفته، اقدام و اطمینان حاصل نماید که برنامه‌های آموزشی مطابق با برنامه منسجم طراحی شده اجرا و پیگیری می‌شوند.

✓ برنامه ریزی جانشینی یک اقدام احتیاطی ضروری برای هر بانک به منظور محافظت از فرآیند رهبری بانک و ثبات مالی است. بر این اساس، بانک در تمام اوقات با اطمینان از تبیین برنامه ریزی جانشینی مناسب، به ویژه برای مدیریت سطح بالا، می‌تواند نسبت به رفع موانع و هموار سازی فرآیند کسب و کار بانک در هر شرایط اقدام لازم را به عمل آورد.

ابزارهای نظارت

ریسک‌های اولیه و اصلی می‌بایست با استفاده از معیار های کمی و شاخص های کلیدی ریسک تحت نظارت و پایش قرار گیرند. شاخصهای کلیدی ریسک توسط روابط ریاضی و بر اساس داده های مربوط به عملیات روزمره بانک محاسبه می‌شوند. برای ایجاد سیستم نظارتی بهتر، حدود و آستانه ها برای اعلان زود هنگام هشدار تعریف می‌شوند.

جمع آوری داده های زیان

یکی از اجزای اصلی فرآیند مدیریت ریسک عملیاتی، جمع آوری و ردیابی رخ دادهای منجر به زیان عملیاتی است. این فرآیند یکی از پیش نیازهای اصلی و اساسی برای توسعه و عملیاتی نمودن یک چارچوب ارزشمند و معتبر برای مدیریت ریسک عملیاتی است. بنابر این، یکی از اهداف بانک جمع آوری و طبقه بندی سیستمی اطلاعات زیان های داخلی و همچنین استفاده از این اطلاعات در گزارش های ریسک، گزارش های مدیریتی و تحلیل ریسک بانک است.

موارد ذکر شده در زیر سیاست های جمع آوری و مدیریت اطلاعات مرتبط با ضرر و زیان های

داخلی در بانک را مشخص می کند:

- ✓ تمامی کارکنان بانک موظفند رخدادهایی که منجر به وقوع ضرر و زیان می شود را به همکاران ریسک در مدیریت ذیربط بدون در نظر گرفتن مقدار و مبلغ آن گزارش دهند. مدیران ارشد بانک می توانند یک حد و آستانه برای گزارش رخدادهای ضرر و زیان مشخص نمایند. همچنین مدیران ارشد بانک می توانند در صورت لزوم حد و آستانه مشخص شده را تغییر و یا اصلاح نمایند
- ✓ هر رخداد منجر به زیان عملیاتی در بانک می بایست توسط مسئول ریسک عملیاتی براساس "طرح طبقه بندی انواع رخداد ضرر و زیان" که توسط نظارت بانکداری کمیته بازل ارائه شده است، طبقه بندی گردد.
- ✓ مسئول ریسک عملیاتی می بایست رخدادهای منجر به زیان عملیاتی در بانک را در طبقه بندی علل و منشاء ایجاد ریسک که توسط مدیریت ریسک تعریف شده اند، قرار دهند.
- ✓ مسئول ریسک عملیاتی می بایست رخدادهای منجر به زیان عملیاتی در بانک را با توافق واحد یا مدیریت ذیربط و بر اساس ۴ گروه ذیل ثبت و به روز نماید:

- ضرر و زیان حقیقی (واقعی)

- ضرر و زیان تخمینی

- ضرر و زیان بالقوه

- عدم وقوع زیان (نزدیک به صفر)

- ✓ تمامی رخدادهای منجر به زیان عملیاتی در بانک می بایست توسط مدیریت ریسک با همکاری واحدهای ذیربط مورد بررسی قرار گیرد تا اثر حقیقی، تخمینی و بالقوه ضرر و زیان ها مورد اندازه گیری قرار گیرد.

- ✓ تمامی رخدادهای منجر به زیان عملیاتی در بانک می بایست به خطوط کاری تعیین شده توسط بانک مرکزی شناسایی و تخصیص داده شوند. در صورت وجود هر گونه ابهام و عدم

توافق در مورد تخصیص و نسبت ضرر و زیان عملیاتی، می بایست این موارد خاص بین واحد گزارش دهنده و واحد ذی ربط به بحث گذاشته شود و نتیجه آن بر مبنای توافق بین مدیریت ریسک، مدیریت واحد ذیربط و تائید کمیته ریسک مشخص شود.

✓ رخدادهای منجر به زیان عملیاتی در بانک می بایست به تائید مسئول ریسک عملیاتی برسد. مدیریت واحد ذیربط می بایست مراتب مرتبط با ضرر و زیان اتفاق افتاده را قبل از ثبت رخدادهای ضرر و زیان در پایگاه داده، تائید نمایند.

✓ رفع مغایرت بین زیان حقیقی که در نرم افزار مدیریت ریسک عملیاتی ثبت شده است و آنچه در سیستم بانکداری یکپارچه بانک وجود دارد، توسط مدیریت ریسک صورت می پذیرد، تا این اطمینان حاصل شود که ضرر و زیان اتفاق افتاده به درستی در دفاتر حسابرسی بانک ثبت شده اند.

✓ واحد و مدیریت ذیربط در بانک می بایست حداکثر سعی و کوشش خود را در وصول و بازیابی زیان اتفاق افتاده انجام دهد از جمله استفاده از بیمه جهت جبران خسارات وارده. مبلغ وصولی برای جبران خسارات وارده ناشی از ریسک عملیاتی، می بایست توسط مسئول ریسک عملیاتی در سیستم پایگاه داده ها گزارش و به روز شود.

✓ رخداد منجر به زیان عملیاتی می بایست با توافق دو جانبه بین مدیریت ریسک و مدیر واحد یا مدیریت ذیربط خاتمه یافته و نهایی شوند.

✓ برنامه های بهبود متناظر با رخداد منجر به زیان عملیاتی می بایست به همکاران ریسک واگذار شود تا نواقص کنترل ها مشخص و اطمینان حاصل شود که رخدادهای منجر به زیان گزارش شده تحت نظارت و آنالیز دقیق می باشند و ریشه های رخدادهای اتفاق افتاده مشخص شده و در نتیجه ریسک ناشی از آنها کاهش یافته است.

مسئول ریسک عملیاتی می بایست گزارش مربوط با ضرر و زیان های اتفاق افتاده را بر اساس زمان بندی دقیق و دوره ای تهیه نموده و آن را به کمیته ریسک گزارش نماید.

گزارش دهی ریسک عملیاتی

هدف از فرآیند تهیه و تدوین گزارش ریسک عملیاتی این است که اطمینان حاصل شود که اطلاعات صحیح و مرتبط با این موضوع به اطلاع مدیران ارشد و هیئت مدیره بانک رسانده می شود تا شرایط مدیریت پیشگیرانه برای ریسک عملیاتی را فراهم سازد. این فرآیند تضمین می کند که یک شیوه ثابت برای فراهم سازی اطلاعات مورد نیاز بوجود می آید و مدیریت بانک را قادر می سازد تا در مواقع ضروری که نیاز به تصمیم گیری مدیریتی است بر اساس گزارش ها و اطلاعات مورد نیاز، اقدام به تصمیم گیری مدیریتی نمایند.

روش های اندازه گیری

در این بخش سه روش کلی برای محاسبه ریسک عملیاتی به ترتیب افزایش پیچیدگی و حساسیت نسبت به ریسک معرفی می شوند: روش شاخص پایه (BIA)، روش استاندارد (SA)، روش های اندازه گیری پیشرفته (AMA). این سه روش توسط کمیته بازل به صورت رسمی معرفی شده اند، با این وجود این کمیته بانکها را به استفاده از روش های حساس تر به ریسک تشویق کرده است. بانک های فعال بین المللی و بانک های با فعالیتهای در معرض ریسک عملیاتی بالا (برای مثال، بانک های با فرآیندهای تخصصی) باید از روش هایی بسیار پیچیده تر از روش شاخص پایه استفاده کنند. بانکها نیز با وجود پیچیدگی بالاتر روش های اندازه گیری پیشرفته، به دلیل اینکه هزینه سرمایه کمتری را در نظر می گیرند علاقه بیشتری به استفاده از آنها دارند.

روش شاخص پایه

بانک هایی که از روش شاخص پایه استفاده می کنند باید برای ریسک عملیاتی سرمایه ای را به اندازه میانگین سه سال گذشته یک درصد ثابت (به نام α) از درآمد ناخالص سالانه مثبت نگهدارند. ارقام مربوط به سال هایی که درآمد ناخالص سالانه منفی یا صفر است.

روش استاندارد

در این روش فعالیت‌های بانک به هشت حوزه تجاری به ترتیب ذیل تقسیم شده اند: ۱- تأمین مالی شرکت، ۲- بازرگانی و فروش، ۳- بانکداری خرد، ۴- بانکداری تجاری، ۵- پرداخت و تسویه، ۶- خدمات عامل، ۷- مدیریت دارایی، ۸- کارگزاری خرد.

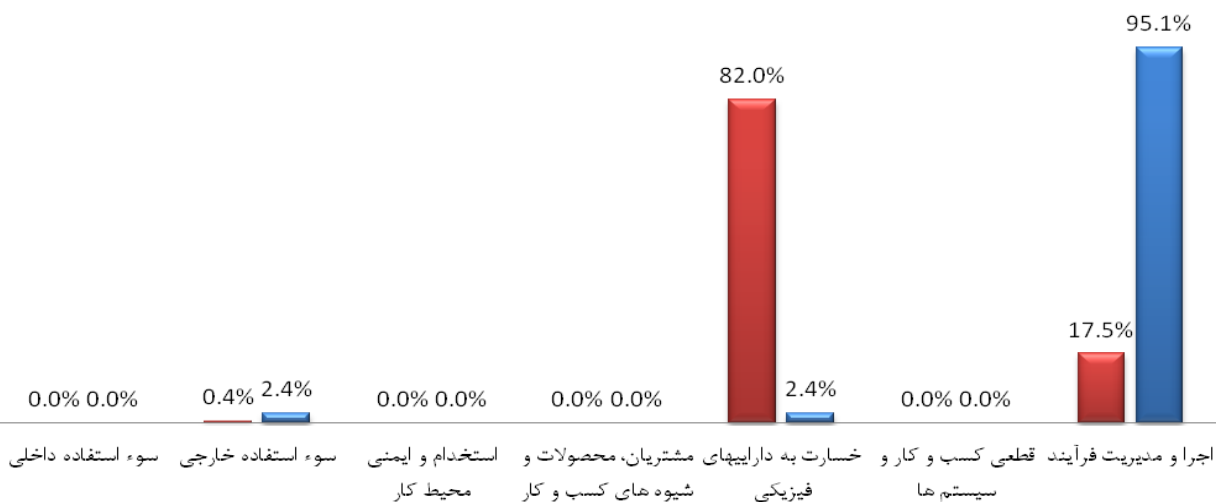
در هر حوزه تجاری، درآمد ناخالص یک شاخص گسترده است که به عنوان نمایشگر اندازه عملیات تجاری و به این ترتیب به عنوان اندازه احتمالی در سرمایه معرض ریسک عملیاتی در هر کدام از این حوزه‌های تجاری عمل می‌کند. هزینه سرمایه برای هر کدام از این حوزه‌های تجاری از حاصلضرب درآمد ناخالص در یک فاکتور (به نام β) که به آن حوزه تجاری تخصیص داده شده است، محاسبه می‌شود.

روش پیشرفته (روش توزیع زیان)

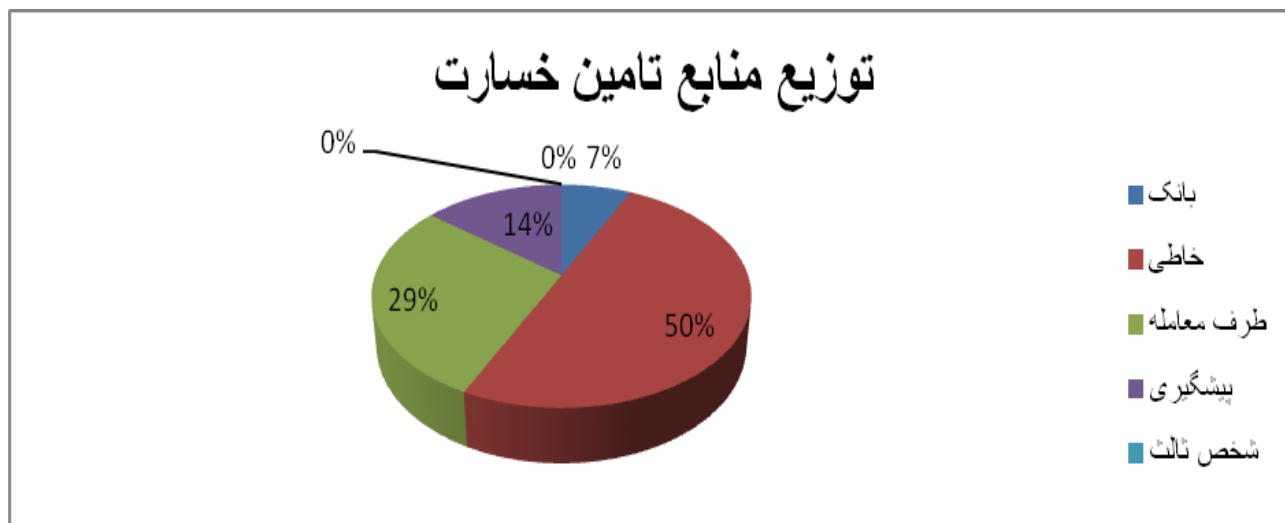
روش توزیع زیان یک روش آماری بسیار معروف در علوم آمار و بیمه برای محاسبه توزیع‌های زیان تجمعی می‌باشد. در حقیقت LDA یک ابزار قدیمی است. این روش توسط کمیته بازل به عنوان روشی برای اندازه گیری ریسک عملیاتی معرفی شده است.

توزیع زیان عملیاتی

■ شدت رویداد ■ فراوانی رویداد

با توجه به اینکه عمده خسارتهای بانک از طرق مختلف جبران شده اند، نمودار زیر توزیع منابع تامین خسارت در بانک را نشان می دهد.

لازم به ذکر است که نمودارهای فوق تنها نشان دهنده حوادث و رویداد هایی است که ثبت شده و واحد مدیریت ریسک توانسته آنها را جمع آوری نماید.

نتایج محاسبات ریسک عملیاتی

میزان سرمایه در معرض ریسک عملیاتی مطابق جدول زیر می باشد:

سرمایه در معرض ریسک عملیاتی (میلیارد ریال)		
۱۳۹۴/۱۲/۲۹	۱۳۹۴/۰۶/۳۱	روش اندازه گیری
۳۲۱۴	۱۷۱۰	روش شاخص پایه (BIA)
3,۶۹۵	۱۶۸۹	روش استاندارد (SA)
۱۴۷۸	-	روش پیشرفته (AMA)

ریسک بازار

سیاست ها و رویه های مدیریت ریسک بازار

فلسفه مدیریت ریسک بانک کارآفرین شناسایی، محدود کردن، نظارت و مدیریت ابعاد مختلف ریسک با هدف حفظ ارزش داراییها و جریانهای درآمدی است، بطوریکه منافع سپرده گذاران و سهامداران لحاظ شود. در بهینه کردن بازده باید حد پذیرش ریسک که از پیش تعیین شده وجود داشته باشد.

در این راستا، استراتژیهای خاص برای مدیریت ریسک بازار بانک لحاظ می شود که عبارتند از:

- ✓ بانک خطرپذیری سرمایه ناشی از ریسک بازار هر خدمت یا فعالیت جدید در زمینه های مرتبط را مدیریت خواهد کرد.
- ✓ بر اساس رکن اول مقررات کمیته بال، بانک در هر زمانی سرمایه کافی نگهداری خواهد کرد.
- ✓ بانک یک چارچوب ریسک بازار منتشر خواهد کرد که طبق آن ساختار محدود موقعیت باز ارزی را اندازه گیری خواهد کرد.
- ✓ بانک آزمون بحران ۱ را بصورت دوره ای برای ارزیابی اثر تغییرات متغیرهای بازار که ممکن است منجر به افزایش ریسک شود انجام خواهد داد.

---

¹ Stress test

روش سنجش ریسک بازار

بخش اول

برای مدیریت ریسک بازار بانک کارآفرین از دو روش مونت کارلو و شبیه سازی تاریخی

استفاده می شود، که این محاسبات به طور روزانه انجام می گردد.

الگوی تجاری بانک کارآفرین منجر به ریسکهای بازار ذیل می شود:

✓ ریسک سهام: ریسک ناشی از نوسانات قیمت سهام و تاثیر آن بر ارزش پرتفوی سهام بانک را گویند.

✓ ریسک نرخ ارز: ریسک ناشی از نوسانات نرخ ارز و تاثیر آن بر ارزش داراییها و بدهیهای ارزی به ریال را گویند. ریسک نرخ ارز از یک موقعیت باز کوتاه مدت یا بلندمدت در یک ارز خارجی ناشی می شود.

سنجه ريسك سهام (ارزش در معرض ريسك):

ارزش در معرض خطر عبارت است از حداکثر زیان قابل انتظار در یک سطح اطمینان مشخص و طی یک دوره معین. ارزش در معرض ریسک به عنوان معیاری آماری حداکثر زیان مورد انتظار از نگهداری یک دارایی را در دوره زمانی مشخص و با احتمال معین محاسبه و به صورت کمی گزارش می‌کند. به عبارت دیگر، ارزش در معرض خطر مبلغی از ارزش پرتفوی را که انتظار می‌رود ظرف یک دوره زمانی مشخص و با میزان احتمال معین از دست برود مشخص می‌کند. به عنوان مثال اگر ارزش در معرض خطر برای دوره یک روزه و در سطح اطمینان 99 درصد برابر 50 میلیون ریال اعلام شود، آنگاه احتمال اینکه زیان پرتفوی در طول دوره نگهداری یک روز بیشتر از 50 میلیون ریال باشد، تنها برابر 1 درصد است. ارزش در معرض خطر حداکثر زیان را با ضریب اطمینان مشخص تعیین می‌کند. اما هیچگاه با اطمینان 100٪ نمی‌توان حداکثر زیان را بدست آورد.

۱۳۹۳		۱۳۹۴		نوع سرمایه‌گذاری
تأثیر در سود و زیان	تغییر احتمالی در قیمت بازار	تأثیر در سود و زیان	تغییر احتمالی در قیمت بازار	
میلیون ریال	درصد	میلیون ریال	درصد	
۷۸۵۳۹	(۵,۹۷,۵,۹۷-)	۵۲۱۷۷	(۳,۸۱,۳,۸۱-)	سرمایه‌گذاری در سهام سریع معامله

سنجه ريسك ارز (وضعیت باز ارزی):

وضعیت باز ارزی یک ارز عبارتست از ارزش مطلق مجموع ارقام ذیل:

الف- معادل ریالی مابه‌التفاوت بین دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی به هر ارز که در بالای خط

ترازنامه ثبت می‌شود.

ب- معادل ریالی مابه‌التفاوت بین تعهدات بانک و تعهدات مشتریان به هر ارز که در

حسابهای زیر خط ترازنامه ثبت می‌شود.

1394		نوع ارز
تأثیر در سود و زیان	تغییر احتمالی در قیمت بازار	
میلیون ریال	درصد	
۶۴۱	(-0.05,0.05)	دلار آمریکا
۲۷۰۹۷	(-4.7,4.7)	یورو
۸۳۹	(-3.39,3.39)	پوند انگلستان
۱۰۲۰	(-0.01,0.01)	درهم امارات
۵۰۸۹	(-3.97,3.97)	ین ژاپن
۲۰۱۲۹	(-4.41,4.41)	فرانک سوئیس
۱۴۲۵	(-1.00,1.00)	یوان چین

بخش دوم:

حدودی که در حوزه ریسک بازار می‌بایست رعایت گردند یا ناشی از مقررات بانک مرکزی ج.ا. و یا برگرفته از مقررات داخلی مصوب هیات مدیره بانک می‌باشند. در ذیل اهم این حدود شرح داده شده است.

محدودیت‌های مربوط به سرمایه پایه بانک (سرمایه گذار):

- ✓ مجموع سرمایه‌گذاری‌های بی واسطه و با واسطه بانک در اوراق بهادار منتشره از سوی اشخاص حقوقی، نباید از ۴۰ درصد سرمایه پایه بانک تجاوز نماید.
- ✓ مجموع سرمایه‌گذاری‌های بی واسطه و با واسطه بانک در اوراق بهادار منتشره از سوی هر شخص حقوقی، نباید از ۱۰ درصد سرمایه پایه بانک تجاوز نماید.
- ✓ مجموع سرمایه‌گذاری‌های بی واسطه و با واسطه بانک در اشخاص حقوقی خارج از بورس، نباید از ۵ درصد سرمایه پایه بانک تجاوز نماید.
- ✓ هر گونه سرمایه‌گذاری بانک در موسسات اعتباری دیگر (اعم از داخل و یا خارج کشور) از سرمایه پایه آن کسر می‌گردد، به استثنای مواردی که بانک به موجب الزامات قانونی ملزم به تهیه صورتهای تلفیقی است.

محدودیت‌های مربوط به سرمایه شخص حقوقی (سرمایه پذیر):

- ✓ مجموع سرمایه‌گذاری‌های بی واسطه و با واسطه بانک نباید از ۲۰ درصد سرمایه مندرج در اساسنامه شخص حقوقی مزبور تجاوز نماید.
- ✓ مجموع سرمایه‌گذاری‌های بی واسطه و با واسطه بانک در سهام هر یک از اشخاص حقوقی که به منظور گسترش و تنوع خدمات بانکی، ارائه خدمات مالی به مشتریان و حفظ اسرار حرفه ای خود در آنها سرمایه‌گذاری می‌کند، نباید از ۴۹ درصد سرمایه مندرج در اساسنامه شخص حقوقی سرمایه پذیر تجاوز نماید.

سرمایه گذاری بیش از حد مقرر، در هر مورد مستلزم ارائه گزارش توجیهی به بانک مرکزی و اخذ مجوز قبلی این بانک است.

✓ بانک مجاز نیست در هیچ زمان بیش از یک درصد سهام موسسه اعتباری دیگری را در داخل کشور دارا باشد.

حدود ارزی^۱

✓ حد مجاز وضعیت باز برای هر ارز حداکثر به میزان ۱۰ درصد سرمایه پایه بانک می باشد.

✓ حد مجاز وضعیت باز برای مجموع ارزها (مثبت یا منفی) حداکثر به میزان ۳۰ درصد سرمایه پایه بانک می باشد.

حدود سهام^۲

محدودیت‌های کلی:

✓ بانک صرفاً مجاز به سرمایه گذاری در شرکت های سهامی هستند.

✓ بانک ملزم است در اساسنامه شخص حقوقی که به منظور گسترش و تنوع خدمات بانکی، ارائه خدمات مالی به مشتریان و حفظ اسرار حرفه ای خود در آنها سرمایه گذاری می کند، صراحتاً قید نماید که آنها مجاز به خرید سهام بانک (شرکت مادر) نمی باشند.

همچنین بانک مجاز نیست ترتیبات خرید سهام خود را از طریق شرکتهای تحت نفوذ خود فراهم نماید.

---

^۱بخشنامه ۸۹/۲۷۴۷۳۶ تاریخ ۱۳۸۹/۱۲/۱۰

^۲بخشنامه مب / ۱۸۳ تاریخ ۱۳۸۶/۱/۲۶

✓ سرمایه گذاری در اوراق مشارکت منتشره یا تضمین شده از سوی دولت ج.ا.ا و بانک مرکزی ج.ا.ا از شمول محدودیتهای کلی مستثنی بوده، تابع سیاستهای بانک مرکزی ج.ا.ا است.

✓ سرمایه گذاری بی واسطه بانک در سرمایه خارجی (مشارکت حقوقی و سرمایه گذاری مستقیم) علاوه بر رعایت حدود مقرر در این آیین نامه، مستلزم کسب مجوز از بانک مرکزی ج.ا.ا است.

میزان سرمایه مورد نیاز برای پوشش ریسک بازار

در نمودار زیر مقادیر ذخیره سرمایه سبد سهام، ارز و ذخیره کل ریسک بازار به روش مدل شبیه سازی تاریخی برای 29 اسفند ماه نشان داده شده است.

۱۳۹۴/۱۲/۲۹	۱۳۹۴/۰۶/۳۱	روش داخلی (میلیارد ریال)
۲۰۱	۲۷۲	ذخیره سرمایه ریسک سهام
۲۱۳	۱۰۹	ذخیره سرمایه ریسک ارز
۴۱۴	۳۸۱	ذخیره سرمایه کل ریسک بازار

میزان ارقام در معرض ریسک بازار به تفکیک ارز، سهام، نرخ سود و نظایر آن

ارز

با توجه به الزامات بازل ۲ مقدار ذخیره سرمایه برای سبد ارزی با ضریب اطمینان ۹۹٪ و با دوره زمانی ۱۰ روزه باید به اندازه سه برابر میانگین مقدار ارزش در خطر ۶۰ روز گذشته باشد. در نتیجه ذخیره سرمایه برای سبد ارزی بانک برابر خواهد بود با:

ذخیره سرمایه (میلیارد ریال)	تاریخ
۲۱۳	۱۳۹۴/۱۲/۲۹

سهام

مقدار ارزش در معرض خطر سبد سهام بانک در تاریخ ۲۹ اسفند ماه ۱۳۹۴ معادل ۲۰۱ میلیارد ریال برای ده روز آینده می باشد :

ذخیره سرمایه (میلیون ریال)	تاریخ
۲۰۱	۱۳۹۴/۱۲/۲۹

اعتبارات

در راستای رشد اقتصادی کشور ایجاد تحرک در تقاضای محصولات داخلی و همچنین افزایش سرمایه گذاری و تولید در بنگاههای کوچک و متوسط و اشتغال پایدار کشور، جایگاه بانک را در بخشهای مختلف اقتصادی تا پایان اسفند ماه ۹۴ ذیلا برای استحضار و اجرای موضوع، ایفاد می گردد.

ارقام به میلیون ریال

پایان سال ۱۳۹۴

۳۴,۶۲۵,۶۱۲

مانده تسهیلات ریالی در بخش صنعت و معدن

۱۲,۱۱۵,۶۱۰

مانده تسهیلات ریالی در بخش مسکن و ساختمان

۳۵۰,۸۷۰

مانده تسهیلات ریالی در بخش کشاورزی و آب

۳۲,۰۸۶,۰۲۵۹

مانده تسهیلات ریالی در بخش خدمات و بازرگانی

۴,۲۲۶

مانده تسهیلات ریالی در بخش قرض الحسنه ازدواج

۷۹,۱۸۲,۵۷۷

جمع

۲۰,۰۶۹,۱۷۱

مانده تعهدات ضمانتنامه ریالی و ارزی

۴,۳۸۷,۴۸۵

مانده تعهدات گشایش اعتبار اسنادی

مزید استحضار بانک تا پایان سال ۱۳۹۴ حدود ۶۱۲ واحد تولیدی در بخش صنعت و معدن، کشاورزی، مسکن و

ساختمان تسهیلات به میزان ۳۵,۹۶۸,۰۰۰ میلیون ریال برای اشتغال ۱۳۹۱۸۷ نفر اعطاء نموده است.

بازرسی

گزارش مدیریت بازرسی بانک کارآفرین در خصوص نظام کنترل‌های داخلی در پایان سال مالی ۱۳۹۴

مقدمه:

هیأت مدیره بانک کارآفرین به منظور ارتقا کنترل‌های داخلی و کسب اطمینان از کفایت کنترل‌های داخلی اقدام به ایجاد واحدهای مستقل نظارتی در ساختار سازمانی بانک نموده است. (به شرح زیر)

- مدیریت حسابرسی داخلی
- مدیریت بازرسی
- مدیریت ریسک و کنترل
- مدیریت تطبیق مقررات و مبارزه با پولشویی

همچنین کمیته‌های حسابرسی داخلی و بازرسی در بانک شکل گرفته تا بتواند نظارت لازم را طبق اصول حاکمیت شرکتی اعمال کند. کمیته حسابرسی از اعضای غیرموظف هیأت مدیره تشکیل شده و کمیته بازرسی نیز از مدیرعامل، معاونین و مدیران ذیربط شکل گرفته است.

گزارش زیر مأموریت، وظائف و عملکرد سال ۱۳۹۴ مدیریت بازرسی را نشان می‌دهد.

مأموریت مدیریت بازرسی:

حصول اطمینان از میزان انطباق امور انجام شده با مقررات، مصوبات، آئین نامه‌ها، بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های مربوط و نیز اهداف و خط مشی‌های تعیین شده.

اهداف مدیریت بازرسی:

۱. افزایش اثربخشی فرآیندها از طریق اعمال اقدامات تطبیقی.
۲. افزایش بهره‌وری در امور اجرائی بانک.
۳. نظارت بر حسن اجراء و رعایت قوانین، مقررات و الزامات.
۴. افزایش رضایت مشتریان و ذینفعان با شناخت و آسیب‌شناسی در امور اجرائی.

۵. رسیدگی به شکایات و انتقادات و پیگیری تا حصول نتیجه.
۶. پایش مطالبات شعبه‌ها و نظارت بر ارقام باز حساب‌ها.
۷. شناسایی ریسک و کنترل موارد مربوطه.
۸. مکاتبات اداری و پاسخگویی به ذینفعان.

وظایف مدیریت در جهت تحقق اهداف بانک:

۱. مطالعه و آگاهی کامل از اهداف، سیاست‌ها، خط مشی، آئین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های بانک جهت انطباق با امور انجام شده.
۲. انجام بازرسی‌های ادواری برنامه‌ریزی شده و یا موردی از شعب بانک به منظور حصول اطمینان از گردش صحیح و مطلوب فعالیت‌های بانک، در جهت پیشگیری از وقوع تخلفات اداری و مالی، و انعکاس موارد اشکال به مسئول شعبه جهت اقدام لازم و گزارش وقایع سوء حادث شده احتمالی به مدیرعامل بانک.
۳. اخذ پاسخ از واحدهای رسیدگی شده نسبت به موارد و مطالب مندرج در اوراق ملاحظات و بررسی و پیگیری آنها تا رفع کامل اشکال‌ها.
۴. انعکاس نتیجه بازرسی‌های انجام شده به واحدهای سازمانی ذی‌ربط جهت اصلاح، تکمیل و بهبود روش‌ها، سیستم‌ها، آئین‌نامه‌های داخلی، دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های ذی‌ربط در صورت نیاز.
۵. انجام بازرسی‌های غیرحضورى کنترل از راه دور با استفاده از سیستم‌های رایانه‌ای به منظور پایش و بررسی مستمر تراکنش‌های مهم و حساس و سایر عملیات مالی روزانه انجام شده در شعب از طریق اعلام نیازهای سیستمی مدیریت فناوری اطلاعات به منظور تأمین و پشتیبانی سیستم مذکور.
۶. دریافت روزانه تراکنش‌های مالی غیرمتعارف و گزارش‌های مورد نیاز جهت بررسی عملیات واحدها با استفاده از سیستم‌های رایانه‌ای با همکاری مدیریت فناوری اطلاعات در برقراری تمهیدات سیستمی مورد نیاز.
۷. رسیدگی به عملیات حساب‌های شعب بانک نزد سایر بانک‌ها و حساب سایر بانک‌ها نزد شعب بانک از لحاظ کشف و رفع مغایرت‌ها و حصول اطمینان از صحت حساب‌های مذکور.
۸. انجام بازرسی‌های لازم از حوزه فعالیت معاونت‌ها و مدیریت‌ها و گزارش نتیجه آن به مدیرعامل بانک.
۹. بررسی وجود و کفایت سیستم کنترل‌های داخلی به منظور حصول اطمینان از صحت گردش عملیات بانک در پرداخت‌ها و تطبیق آنها با مقررات، ضوابط و دستورالعمل‌های ابلاغی.
۱۰. بررسی سیستمی به منظور کشف نقاط ضعف سیستم‌های جاری در بانک با هدف رفع نقاط ضعف و تقویت نقاط قوت و ارائه پیشنهادهای لازم به مدیریت‌های ذی‌ربط.
۱۱. بررسی و حصول اطمینان از کارآمدی و کافی بودن دستورالعمل‌های اجرائی صادره بانک و عنداللزوم ارائه پیشنهاد لازم جهت تدوین و بهینه نمودن آنها به مدیریت‌های ذی‌ربط.
۱۲. همکاری با حسابرسان و بازرسان قانونی در انجام امور مربوط به حساب‌ها، کنترل و نظارت بر فعالیت‌ها.

۱۳. رسیدگی بر عملیات و حساب‌های بانک از نظر انطباق آنها با ضوابط و مقررات و حصول اطمینان از صحت آنها.
۱۴. رسیدگی به شکایات واصله از سوی اشخاص حقیقی، حقوقی، مراجع ذیصلاح و نیز کارکنان بانک، پیگیری مسائل مطروحه و تهیه پاسخ لازم به منظور اطلاع‌رسانی از نتیجه رسیدگی به شکایات با هماهنگی واحدهای مربوط.
۱۵. رسیدگی به ارقام باز حساب‌ها (ارزی و ریالی) و تشخیص علت آن با توجه به سوابق و مدارک موجود و ارائه پیشنهادات لازم جهت رفع آنها.
۱۶. اعلام موارد و اشکال‌های مشاهده شده در سیستم‌ها، روش‌های انجام کار و فرآیندها همراه با راه‌حل‌های اصلاحی به مدیریت‌های ذی‌ربط.
۱۷. مکاتبه و ایجاد ارتباط لازم با بانک مرکزی، مراجع قضائی و انتظامی و سایر نهادها در چارچوب وظایف محول شده و عنداللزوم انجام هماهنگی‌های مورد نیاز با مدیریت‌های ذی‌ربط.
۱۸. حفظ و حراست از تمامی اطلاعات، سوابق و مدارک و پرونده‌های تشکیل شده در مدیریت بازرسی ضمن محرمانه انگاشتن آنها.
۱۹. به کارگیری روش‌های مکانیزه در جهت نگاهداری و ارائه گزارش‌های لازم از سوابق و اطلاعات موجود در مدیریت بازرسی.
۲۰. ارائه هشدارها و توصیه‌های ایمنی نیروی انتظامی و سایر مراجع در ارتباط با سوءاستفاده‌ها، اختلاس‌ها و موارد سوء حادث شده در شعب از طریق صدور اطلاعیه و یا سایر روش‌های مناسب.
۲۱. انجام امور مربوط به پیشگیری از پولشویی و ایجاد هماهنگی و اقدام‌های لازم در راستای آئین نامه و دستورالعمل‌های اجرایی قانون مبارزه با پولشویی.
۲۲. تذکر لازم به شعب و واحدهای ستادی در خصوص اجرای دقیق بخشنامه‌ها آئین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و ضوابط ابلاغ شده از طریق صدور نامه، اطلاعیه و یا سایر روش‌های مناسب.
۲۳. بررسی و کنترل تجهیزات و سیستم‌های خدمات الکترونیکی شامل: بانکداری اینترنتی، تلفن‌بانک، خدمات کارت، دستگاه‌های خودپرداز، وبسایت بانک، دبیرخانه الکترونیک، پرتال مدیریت‌ها و امثالهم به منظور حصول اطمینان از صحت کار، کارآمدی و کیفیت مطلوب سیستم‌ها و گزارش نواقص و نارسایی‌های احتمالی و ارائه پیشنهادات لازم در جهت بهینه‌سازی به مدیریت فناوری اطلاعات.
۲۴. بررسی وضعیت سیستم‌های حفاظتی، امنیتی و دوربین‌های شعب و ادارات به منظور حصول اطمینان از کارآمدی آنها و عنداللزوم گزارش نقاط ضعف و ارائه پیشنهادات لازم در جهت رفع نواقص و تکمیل آنها.
۲۵. رسیدگی و پاسخگویی به دستورهای مراجع قضائی و سایر مراجع ذیصلاح، ایجاد هماهنگی لازم به منظور تهیه لوح فشرده (CD) از موارد ضبط شده توسط دوربین‌ها و سایر اقدام‌های مقتضی.
۲۶. انجام همکاری‌های لازم با مدیریت‌ها جهت افزایش کارایی، کاهش هزینه‌ها و جلوگیری از تخلفات و تقویت کنترل‌های داخلی.

۲۷. بررسی عملکرد سیستم نرم‌افزار جامع بانکداری متمرکز و یکپارچه بانک (Core-Banking) از لحاظ کیفیت، کارآمدی، صحت فرآیندها، عملیات حسابداری و نحوه ارائه انواع خدمات و تسهیلات اعطایی اعم از ریالی و ارزی و ارائه پیشنهادات لازم جهت ارتقاء کنترل های داخلی، تکمیل و رفع نواقص و نارسایی‌های احتمالی.

۲۸. انجام اقدامات لازم و همکاری با مدیریت‌ها بر اساس وظایف مقرر در دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های ابلاغی.

۲۹. بررسی شکایت‌های واصله و همچنین رخدادهای حاکی از سوءاستفاده‌ها و تخلف‌های احتمالی کارکنان بانک و انجام واخواهی از کارکنان ذیربط به منظور کشف چگونگی فعل و انفعالات و ارائه گزارش مستند و مستدل به مدیرعامل بانک جهت اتخاذ تصمیم مقتضی.

۳۰. بررسی و کنترل سیستم اموال و انبارداری بانک به منظور اطمینان از صحت عملیات و گزارش نواقص، نارسایی‌ها و تخلفات احتمالی.

۳۱. انجام سایر امور در حیطه وظایف و مسئولیت‌ها.

اقدامات انجام شده در سال ۹۴:

۱. رسیدگی به عملکرد کلیه شعب بانک و ارائه گزارش به مدیرعامل بانک
۲. رسیدگی به عملکرد بعضی از مدیریت‌های بانک از جمله مدیریت امور اعتبارات و . . . و ارائه گزارش رسیدگی به مدیرعامل.
۳. ارائه گزارش دوره‌ای به کمیته بازرسی بانک و پیگیری مصوبات کمیته مذکور
۴. کنترل و نظارت از راه دور (بازرسی نامحسوس) شعب توسط کارشناسان خبره بازرسی.
۵. به روزرسانی دستورالعمل‌های بازرسی و همچنین تهیه و ابلاغ دستورالعمل‌های جدید مرتبط و متناسب با نرم‌افزارهای جدید منصوب در شعب.
۶. آسیب‌شناسی فرآیندها و سیستمها و ارائه گزارش به مراجع مرتبط به منظور رفع نواقص موجود.
۷. استفاده از قابلیت‌های داده کاوی جهت شناسایی و کشف رفتار مشکوک کارکنان و مشتریان
۸. ارائه آموزش‌های لازم به ویژه در زمینه فناوری اطلاعات به بازرسان بانک.
۹. اجرای طرح تحول شیوه‌های بازرسی با بهره‌گیری از بسترها و مزیت‌های فناوری اطلاعات در بانک.
۱۰. برگزاری دوره‌های آموزشی به منظور معرفی نقاط آسیب پذیری سامانه‌های بانکداری نوین و ارائه راهکارها و کنترل های ضروری به همکاران ذیربط.

حسابرسی

اسامی اعضای هیات مدیره و مدیرعامل

سمت	نام و نام خانوادگی
مدیرعامل و نایب رئیس هیات مدیره	مهندس عطاءاله آیت الهی
عضو غیر موظف هیات مدیره و عضو کمیته حسابرسی	فضل اله معظمی (نماینده شرکت کار و اندیشه جنوب)
عضو غیر موظف هیات مدیره و رئیس کمیته حسابرسی	دکتر علی بقایی (نماینده شرکت توسعه اقتصاد فردا)
عضو غیر موظف هیات مدیره و عضو کمیته حسابرسی	دکتر جواد شکرخواه (نماینده شرکت سرمایه گستر دورانیش)
عضو غیر موظف هیات مدیره	مهندس مرتضی عزیزی (نماینده شرکت تدبیر تهویه هوشمند)
عضو غیر موظف هیات مدیره	محمد رضا فرزین (نماینده شرکت سرمایه گذاری تدبیر)
عضو موظف هیات مدیره	مسعود عزمی شبستری (نماینده شرکت سرمایه گذاری کارآفرین)

مستند کنترل‌های داخلی بانک کارآفرین

مقدمه

نظام کنترل داخلی، بخش مهمی از مدیریت و حاکمیت یک سازمان است و استقرار و استمرار آن، امکان مدیریت کارا و مؤثر را برای سازمان فراهم می‌آورد. نظر به اینکه سیستم کنترل‌های داخلی در هر سازمان با توجه به اندازه و نوع فعالیت آن متفاوت می‌باشد، می‌باید به گونه‌ای طراحی، مستقر، اجرا و مستند سازی شود تا در برگیرنده تمام اجزای آن باشد. در این راستا ارزیابی اثر بخشی کنترل‌های داخلی در بانک کارآفرین براساس استاندارد بین‌المللی (مدل COSO) انجام می‌گیرد.

بکارگیری کنترل‌های داخلی، کسب اطمینان منطقی و معقول از دستیابی به اهداف زیر است:

۱. اثربخشی و کارایی عملیات
  ۲. قابلیت اعتماد به گزارشگری مالی
  ۳. پایبندی به قوانین و مقررات جاری
- از این رو، در کنترل‌های داخلی، سعی بر آن است تا از تحقق موارد زیر اطمینان حاصل شود:
- ✓ فعالیت بانک به روشی محتاطانه و در انطباق با خط مشی‌ها و استراتژی‌های تدوین شده از سوی هیأت مدیره بانک و بانک مرکزی و ... انجام می‌شود.
  - ✓ معاملات فقط با اختیارات لازم به جریان می‌افتند.
  - ✓ از دارائی‌ها به بهترین شکل ممکن محافظت شده و بدهی‌ها مدیریت می‌شوند.
  - ✓ گزارش‌های مالی و غیرمالی تهیه شده در ارکان مجموعه، اطلاعاتی کامل، دقیق و به موقع را فراهم می‌آورند.
  - ✓ مدیریت قادر به شناسایی، ارزیابی، اداره و کنترل ریسک‌های این حرفه (بانکداری) می‌باشد.

اجزای سیستم کنترل‌های داخلی شامل محیط کنترلی، ارزیابی ریسک، فعالیت کنترلی، اطلاعات و ارتباطات و نظارت به شرح زیر می‌باشد:

---

¹-The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission

الف) محیط کنترلی

محیط کنترلی مجموعه ای از استانداردها، فرآیندها و ساختارها و همچنین پایه و اساس کنترل های داخلی در سازمان ها می باشد و مدیریت ارشد بانک می باید محیط کنترلی را با ایجاد نظم و انضباط سازمانی، تدوین مقررات داخلی و تأثیر بر وجدان کاری و ارزش های اخلاقی کارکنان به گونه ای فراهم آورد که پایه و اساس مناسب به منظور اجرای سایر اجزای سیستم کنترل های داخلی گردد.

پنج اصل مربوط به محیط کنترلی به شرح زیر می باشد:

۱. از آنجا که سازمان می باید متعهد به صداقت و ارزش های اخلاقی باشد، اقدامات مدیریت و هیات مدیره بر مبنای استانداردهای رفتاری می باید تقویت کننده این تعهدات بوده و به وضوح قابل درک باشند.
۲. هیات مدیره نشان دهنده استقلال از مدیریت و اعمال نظارت بر توسعه و عملکرد کنترل های داخلی است. هیات مدیره می باید ضمن پذیرش مسئولیت نظارتی خود، مهارت ها و تخصص های مورد نیاز جهت مسئولیت پاسخگویی مناسب را تعیین کرده و ارزیابی دوره ای این مهارت ها را انجام دهد.
۳. مدیریت با نظارت هیات مدیره می باید ساختارهای چندگانه ای برای حمایت از دستیابی به اهداف مد نظر داشته و تفویض اختیارات، تعیین مسئولیت ها و استفاده مناسب از فرآیندها و تکنولوژی ها را به گونه ای که پاسخگویی ذینفعان مختلف باشد، تامین نمایند.
۴. از آنجا که سازمان، متعهد به جذب، توسعه توانایی ها و حفظ افراد با صلاحیت در جهت رسیدن به اهداف مورد نظر خود است، هیات مدیره و مدیریت می باید صلاحیت حرفه ای پرسنل را در سطوح مختلف سازمان و از جمله ارائه دهندگان خدمات برون سپاری را ارزیابی کند.
۵. مدیریت و هیات مدیره می باید مکانیسمی برای حفظ اشخاص پاسخگو ایجاد کنند. مدیریت و هیات مدیره می باید پاسخگویی افراد را ارزیابی و اندازه گیری عملکرد آنها را گسترش دهد. آنها همچنین می باید عملکرد پاسخگویی کنترل های داخلی را به منظور پاداش یا اعمال اقدامات انضباطی مناسب ارزیابی کنند.

ب) شناسایی و ارزیابی ریسک

فرآیندی پویا و تکرار شونده جهت شناسایی و تجزیه و تحلیل خطرات و ریسک های موجود در مسیر دستیابی به اهداف سازمان است. بنابر الزامات دستورالعمل کنترل های داخلی، مدیریت ارشد بانک می باید فرآیند ارزیابی ریسک های مربوط به بانک که شامل شناسایی، اندازه گیری و تجزیه و تحلیل ریسک و طراحی و اجرای روش های مدیریت ریسک می شود را پیاده سازی نماید.

چهار اصل مربوط به شناسایی و ارزیابی ریسک به شرح زیر می باشد:

۱. سازمان، می باید اهداف را با وضوح کافی برای توانایی شناسایی و ارزیابی خطرات مربوط به اهداف تعیین کند. این اهداف مربوط به عملیات ها، گزارشگری و رعایت قوانین بوده و منعکس کننده تصمیمات مدیریت در مورد ساختار، ملاحظات صنعت و عملکرد سازمانی است.

۲. سازمان، می باید خطرات دستیابی به اهداف خود را با شناسایی عوامل داخلی و خارجی تعیین نماید و با تجزیه و تحلیل این ریسک ها و مدیریت آنها، مکانیسم های ارزیابی ریسک در سطوح مناسب را پیاده سازی کند که شامل سازمان به طور کلی، شرکت های فرعی، بخش ها و واحدهای عملیاتی است.

۳. سازمان، می باید تقلب بالقوه در ارزیابی ریسک دستیابی به اهداف را در نظر گیرد.

۴. سازمان، می باید تغییراتی که تاثیر قابل توجهی بر سیستم کنترل های داخلی می تواند داشته باشند را شناسایی و ارزیابی کند. این تغییرات شامل محیط خارجی، مدل کسب و کار و رهبری. عوامل محیط خارجی شامل نظارت ها و بازرسی ها، عوامل اقتصادی و محیطی است.

در بخش ارزیابی ریسک به طور کلی ممکن است بازنگری در کنترل های داخلی ضرورت یابد تا بدین وسیله ریسک های جدید یا ریسک هایی که پیش از این جزو ریسک های غیرقابل کنترل قلمداد شده اند، به شیوه ای مناسب مورد بررسی قرار گیرند.

ج) فعالیت های کنترلی

این فعالیت ها، اقداماتی است که توسط سیاست ها و روش های سازمان برای کمک به حصول اطمینان از اجرا شدن دستورات مدیریت که در جهت کاهش خطرات در مسیر دستیابی به اهداف می باشند، ایجاد می شوند. فعالیت های کنترلی در تمام سطوح سازمان، در سراسر محیط فن آوری و تکنولوژی آن و در فرآیندهای مختلف کسب و کار صورت خواهد پذیرفت. فعالیت های کنترلی هر شرکت باید متناسب با اهداف عملیاتی، گزارشگری مالی و رعایتی آن باشد. هر چند که این فعالیت ها باید بسته به اندازه، نوع عملیات، اهداف و شرایط هر شرکت طراحی و پیاده سازی شوند، اما فعالیت های کنترلی هر شرکت باید علاوه بر کنترل های عمومی و کاربردی حاکم بر سامانه های اطلاعاتی، دربرگیرنده و مبتنی بر اصول زیر باشد.

سه اصل مربوط به فعالیت های کنترلی به شرح زیر می باشد:

۱. سازمان، می باید ضمن مد نظر قرار دادن تاثیر عوامل محیطی، عملیاتی و ویژگی های خاص سازمان، فعالیت های کنترلی را انتخاب کرده و توسعه دهد تا به کاهش خطرات دستیابی به اهداف به سطح قابل قبول کمک کند.

۲. سازمان، می باید فن آوری و تکنولوژی فعالیت های کنترلی را برای حمایت از دستیابی به اهداف انتخاب کرده و توسعه دهد.

۳. سازمان، فعالیت های کنترلی را می باید از طریق ایجاد سیاست های واکنش به اتفاقات مورد انتظار و روش هایی که این سیاست ها را عملی می کنند، مستقر کند. فعالیت های کنترلی مذکور باید به موقع انجام شده و هر گونه اقدامات اصلاحی در صورت لزوم اجرا شوند.

د) اطلاعات و ارتباطات

در واقع اهداف کنترلی این بخش شامل اطمینان از این است که آیا اطلاعات به وسیله سیستم های اطلاعاتی شناسایی، گردآوری، پردازش و گزارش می شود و اینکه ارتباطات اثربخشی در سراسر سازمان و با اشخاص برون سازمانی برقرار می شود یا خیر.

اطلاعات و ارتباطات برای یک سازمان جهت انجام مسئولیت پذیری کنترل های داخلی حمایت کننده اهداف، ضروری است. در این راستا می باید مسیرهای ارتباطی مناسب و دو طرفه ای بین کارکنان و مدیریت برقرار گردد تا از این طریق بتوان مسئولیت های کارکنان را در رابطه با کنترل های داخلی به آنان اعلام نمود و در مقابل کارکنان بانک نیز از این طریق بتوانند اطلاعات مهم را به مدیریت ارشد بانک گزارش نمایند.

سه اصل مربوط به اطلاعات و ارتباطات به شرح زیر می باشد:

۱. سازمان، می باید اطلاعات مربوطه با کیفیت مورد نیاز در جهت حمایت از عملکرد کنترل های داخلی را به دست آورده یا تولید و شناسایی نماید. سیستم های اطلاعاتی می باید داده های خام بدست آمده از منابع داخلی و خارجی را ضبط، پردازش و تبدیل به اطلاعاتی به موقع، دقیق، کامل، قابل دسترس، محافظت شده و قابل اثبات کرده و بنحو مطلوبی نگه داری کنند.

۲. اطلاعات مرتبط داخلی سازمان، از جمله اهداف و مسئولیت پذیری های کنترل های داخلی، برای حمایت از عملکرد کنترل های داخلی مورد نیاز هستند. چنین ارتباطی باید شامل فرآیندی در جهت انتقال اطلاعات مورد نیاز باشد. ارتباط بین مدیریت و هیات مدیره هم نیاز به اطلاعات و کانال های ارتباطی جداگانه از جمله خطوط اطلاعاتی ویژه دارد. این کانال ها بایستی امن بوده تا از دسترسی افراد ناشناس جلوگیری به عمل آید.

۳. ارتباطات برون سازمانی از جمله سهامداران، شرکای تجاری، مالکان، مشتریان و تحلیل گران مالی باید به موقع و مربوط باشد و کانال های ارتباطی باز باید اجازه ورود داده های دریافتی از مشتریان، مصرف کنندگان، تامین کنندگان، حسابرسان خارجی، تحلیل گران مالی و دیگران را به سیستم اطلاعاتی بدهد.

ه) خودارزیابی، نظارت و اصلاح نارسایی ها

عملکرد سیستم کنترل های داخلی بانک می باید بطور مستمر مورد ارزیابی و نظارت قرار گیرد. این نظارت می باید از طریق فعالیت های نظارتی مداوم، ارزیابی های موردی یا ترکیبی (در سطح ستاد و صف) انجام پذیرد. فعالیت های نظارتی در بانک کارآفرین بوسیله مدیریت های حسابرسی داخلی، بازرسی، ریسک و تطبیق مقررات و مبارزه با پولشویی انجام می گیرد. در این خصوص گزارشات تهیه شده توسط مدیریت حسابرسی داخلی به کمیته حسابرسی و نهایتاً هیأت مدیره بانک، گزارشات تهیه شده توسط مدیریت بازرسی به کمیته بازرسی، گزارشات تهیه شده توسط مدیریت ریسک به کمیته عالی ریسک و گزارشات تهیه شده توسط مدیریت تطبیق مقررات و مبارزه با پولشویی به مدیر ارشد بانک ارائه می گردد.

دو اصل مربوط به خودارزیابی، نظارت و اصلاح نارسایی ها به شرح زیر می باشد:

۱. سازمان، می باید ارزیابی های مداوم و یا جداگانه را در جهت به روز و کارا بودن اجزای کنترل های داخلی انتخاب، توسعه و اجرا نماید. همچنین باید میزان تغییرات در کسب و کار و فرآیندهای آن را هنگام انتخاب و توسعه ارزیابی های در حال انجام و جدا از هم در نظر گرفته شود و ارزیابی ها توسط افرادی که به اندازه کافی آگاه و دارای صلاحیت هستند صورت پذیرد. لازم به ذکر است که ارزیابی های جداگانه می باید به صورت دوره ای به منظور ارائه بازخورد اهداف انجام شود.
۲. سازمان، می باید در صورت لزوم، کمبودهای کنترل داخلی مرتبط به افرادی که مسئول اقدامات اصلاحی هستند، از جمله مدیریت ارشد و هیات مدیره را ارزیابی کند. نتایج ارزیابی های مذکور می باید بررسی شده و پیگیری اصلاح به موقع کمبودهای کشف شده از وظایف مدیریت است.

در این قسمت شرح مختصری درخصوص کمیته حسابرسی و مدیریت حسابرسی داخلی بانک کارآفرین ارائه می گردد.

کمیته حسابرسی داخلی:

بر اساس مصوبه هیئت مدیره شماره ۳۶۱ مورخ ۸۸/۰۱/۳۰ به منظور رعایت اصول و ضوابط حاکم بر بانکها و ناشران بورس اوراق بهادار تهران، کمیته حسابرسی بانک کارآفرین جهت اجرای الزامات، ضوابط و تنظیم آیین نامه ها و دستورالعمل های مربوطه تشکیل گردیده است.

مدیریت حسابرسی داخلی:

مدیریت حسابرسی داخلی بانک کارآفرین در سال ۱۳۸۷، تشکیل گردیده و بر اساس دستورالعمل کنترل های داخلی مصوب سازمان بورس و اوراق بهادار تهران ابلاغ شده در تاریخ ۱۳۹۱/۲/۱۶، بررسی اثر بخشی سیستم کنترل های داخلی بانک را به عهده دارد.

خود ارزیابی، نظارت و اصلاح نارسایی‌ها، که می توان گفت یکی از اهداف اصلی و شاید مهمترین مأموریت کنترل های داخلی می باشد به منظور شناسایی و کشف سریع نارسائی های موجود در نظام کنترل های داخلی، اطلاع مدیریت از آنها و انجام اقدامات اصلاحی به موقع است.

سیستم کنترل های داخلی می باید در برگیرنده سیاست ها، رویه ها، وظایف، فعالیت ها و سایر جنبه هایی باشد که بتواند به حصول اطمینان از کیفیت گزارشگری مالی کمک نماید. این مهم مستلزم بکارگیری فرآیندها و نگهداری مستندات مناسب جهت انتقال اطلاعات قابل اتکا، مربوطه و به موقع می باشد.

مدیریت حسابرسی داخلی بانک کارآفرین، به عنوان چشم و گوش و بازوی توانمند کمیته حسابرسی، در غالب دو خدمت زیر اقدام به جمع آوری اطلاعات و ارائه گزارش به کمیته حسابرسی می نماید:

۱- فعالیت ها و ارائه خدمات اطمینان بخش

۲- فعالیت و ارائه خدمات مشاوره

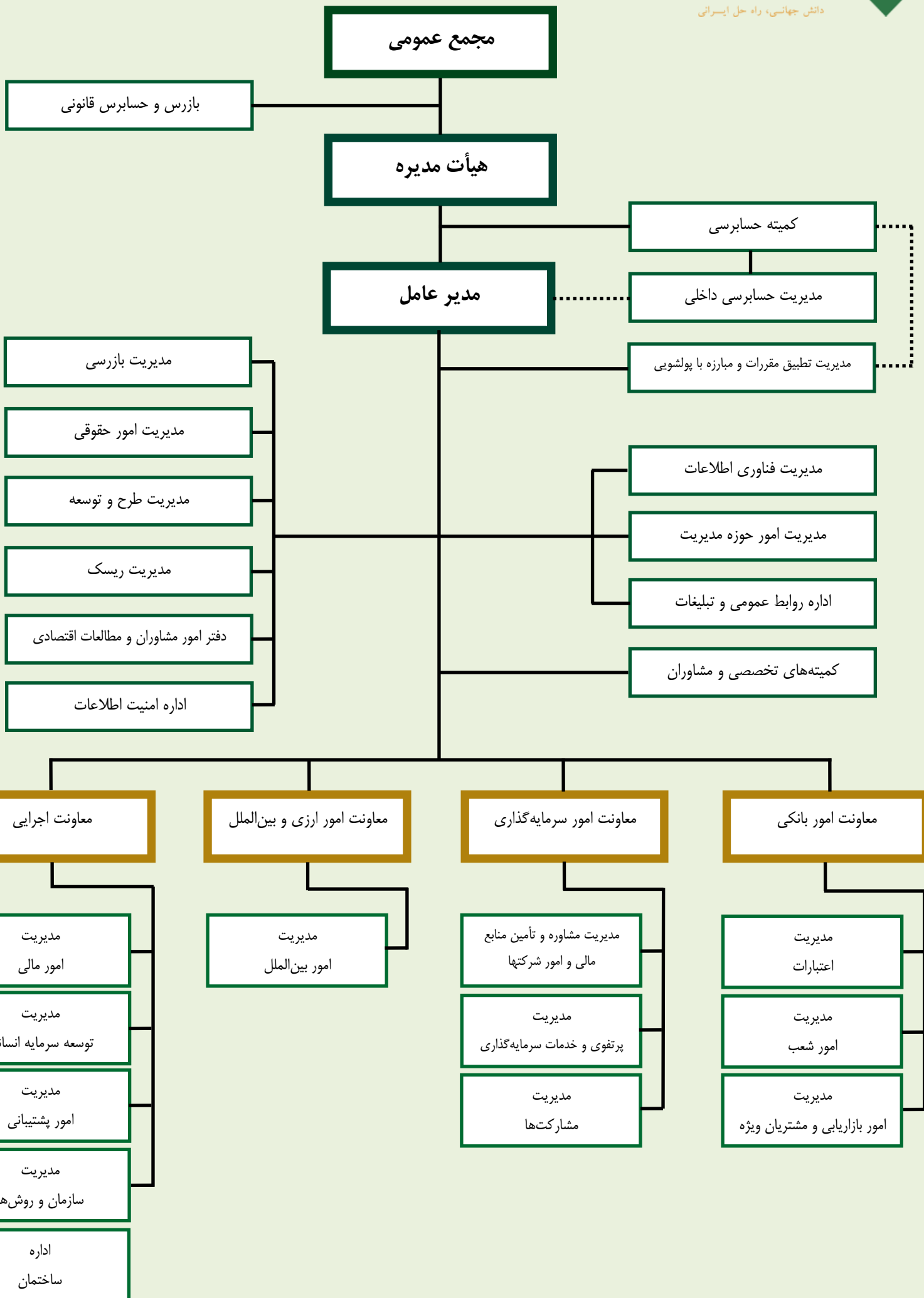
دو رویکرد مذکور ممکن است برای تمرکز مستقیم بر عملیات گزارشگری، رعایت و کنترل ها، طراحی و اجرا شوند تا اطمینان منطقی به وجود آورند که هدف های عملیاتی و فعالیت ها تحقق می یابند. خدمات متمرکز شده بر کنترل ها، به منظور ارزیابی طراحی مناسب و اجرای اثربخش کنترل ها بر عملیات، گزارشگری و رعایت انجام می شوند و نسبت به خدمات متمرکز شده بر عملیات، رایج تر و کارآمد تر می باشند.

در پایان یادآور می شود، از آنجا که سیستم کنترل های داخلی اثر بخش مدیریت را در دست یابی به اهداف سازمان یاری می کند، اهمیت بالای اجرای آن در بانک کارآفرین غیر قابل انکار است و بدین منظور سیستم یکپارچه کنترل های ارائه شده کوزو، به شرح ارائه شده، در بانک کارآفرین اجرا می گردد.

خالص وضعیت باز ارزی بانک کارآفرین ۲۹ اسفند ۱۳۹۴

شرح	مانده پایان ماه میلیون ریال									
	دلار	درهم	فرانک	یون چین	یورو	ین ژاپن	ریال عمان	لیبر ترکیه	سایر اسعار	جمع
الف - اقلام دارایی و بدهی بانک										
الف-۱- لیست دارائی های ارزی (بدون احتساب سرمایه پرداختی به شعب خارج کشور و حساب سهام و مشارکت های خارجی) کسر می شود:	۱,۶۷۰,۶۷۶	۲,۲۸۷,۴۳۵	۱,۰۵۱,۷۷۱	۴۸۱,۷۷۹	۳,۱۵۷,۵۰۶	۴,۸۸۵,۶۱۸	۶۸۱,۲۶۴	۳۶۴,۹۰۹	۲۸۸,۵۶۷	۱۴,۸۷۶,۵۳۴
الف-۲- لیست بدهی های ارزی	۲۶۰,۹۲۵	۳,۵۲۹,۶۲۸	۱,۵۳۵,۸۲۵	۲۵۹,۴۵۰	۲,۱۶۶,۷۶۳.۱۲	۴,۹۹۱,۲۸۹	۶۲۴,۴۴۱	۲۹۹,۲۳۰	۲۰۷,۲۹۲	۱۳,۸۷۵,۰۴۲
الف-۳- خالص دارائی های ارزی / بدهی های ارزی بدون احتساب سرمایه پرداختی به شعب خارج کشور و حساب سهام و مشارکت های خارجی (خالص اقلام بالای خط	۱,۴۰۹,۷۵۱	-۱,۲۴۲,۱۹۳	-۴۸۴,۰۵۴	۲۲۲,۳۲۹	۹۹۰,۷۴۳	-۱۰۵,۷۷۲	۶۳,۸۲۳	۶۵,۵۷۹	۸۱,۲۷۵	۱,۰۰۱,۴۸۲
ب- حساب های زیرخط ترازنامه										
ب-۱- تعهد مشتریان کسر می شود:	۳۰,۷۴۸	۲۹۸,۲۳۸	۳,۱۲۸,۷۳۷	۱,۱۹۶,۳۵۰	۴,۹۷۲,۵۳۹	۶۷,۲۷۴	۶۲۴,۴۴۱	۲۸,۵۲۵	۳۱۵,۹۱۳	۱۰,۶۷۲,۸۶۵
ب-۲- تعهدات بانک	۳۰,۷۴۸	۲۹۸,۲۳۸	۳,۱۲۸,۷۳۷	۱,۱۹۶,۳۵۰	۴,۹۷۲,۵۳۹	۶۷,۲۷۴	۶۲۴,۴۴۱	۲۸,۵۲۵	۳۱۵,۹۱۳	۱۰,۶۷۲,۸۶۵
ب-۳- خالص حساب های زیرخط ترازنامه (ما به التفاوت ب-۱ و ب-۲)	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
ج- خالص وضعیت باز ارزی بدون احتساب سرمایه پرداختی به شعب خارج کشور و حساب سهام و مشارکت های خارجی (الف-۳ و ب-۳)	۱,۴۰۹,۷۵۱	-۱,۲۴۲,۱۹۳	-۴۸۴,۰۵۴	۲۲۲,۳۲۹	۹۹۰,۷۴۳	-۱۰۵,۷۷۲	۶۳,۸۲۳	۶۵,۵۷۹	۸۱,۲۷۵	۱,۰۰۱,۴۸۲
د- حساب سرمایه پرداختی به شعب خارج کشور و حساب سهام و مشارکت های										
ه- پایه سرمایه بانک	۱۳,۷۹۷,۳۵۹	۱۳,۷۹۷,۳۵۹	۱۳,۷۹۷,۳۵۹	۱۳,۷۹۷,۳۵۹	۱۳,۷۹۷,۳۵۹	۱۳,۷۹۷,۳۵۹	۱۳,۷۹۷,۳۵۹	۱۳,۷۹۷,۳۵۹	۱۳,۷۹۷,۳۵۹	۱۳,۷۹۷,۳۵۹
و- خالص وضعیت باز ارزی به پایه سرمایه بدون احتساب بند د فوق (ج تقسیم بر ه)	۰.۱۰	-۰.۰۹	-۰.۰۴	۰.۰۲	۰.۰۷	-۰.۰۱	۰.۰۰۳	۰.۰۰۰	۰.۰۰۱	۰.۰۰۶
ز- حساب سرمایه پرداختی به شعب خارج کشور و حساب سهام و مشارکت های خارجی به پایه سرمایه (د تقسیم بر ه)										

لازم به ذکر می باشد ارز دلار و درهم نسبت ثابت (PEG) دارند، می بایست در مقابل هم قرار گرفته و مانده صحیح خالص وضعیت باز ارزی به پایه سرمایه در دو ارز مجموعاً ۰/۰۱ می باشد.

تغییرات در گزارش ها

- ۱- گزارش امور مالی نسبت به گزارش شماره ۷ تغییرات **داشته** است.
- ۲- گزارش امور ریسک نسبت به گزارش شماره ۷ تغییر نداشته است.
- ۳- گزارش اموراتبارات نسبت به گزارش شماره ۷ تغییر نداشته است.
- ۴- گزارش امور بازرسی نسبت به گزارش شماره ۷ تغییر نداشته است.
- ۵- گزارش امور حسابرسی نسبت به گزارش شماره ۷ تغییر نداشته است.
- ۶- گزارش امور بین الملل نسبت به گزارش شماره ۷ تغییر نداشته است.
- ۷- گزارش امور سازمان روش ها، نسبت به گزارش شماره ۷ تغییر نداشته است.